

Energy over view and wind power

Ola Carlson

Chalmers University of Technology

20140502

Extremt höga halter av koldioxid

Aldrig på flera miljoner år har det funnits så mycket koldioxid i jordens atmosfär som just nu. Under fjolåret ökade halten av denna växthusgas snabbare än någon gång sedan 1700-talets slut.

Igår kom siffror från den nordamerikanska havs- och atmosfärvärvakningen NOAA som visar att koldioxidhalten i jordens atmosfär steg med 2,6 miljondelar under fjolåret. Det är den kraftigaste årliga ökningen sedan industrialismens början i slutet av 1700-talet. En enda miljondel motsvarar drygt två miljarder ton rent kol.

Koldioxidhalten har ökat kraftigt under hela 2000-talet men fjolårets siffra innebär ett rekord, kommenterar Lennart Bengtsson, professor i meteorologi i Hamburg och Reading i England.

– Förmodligen är det Kinas och Indiens allt större förbrukning av fossila bränslen som ger utslag ovanpå utsläppen från industrierna.

Jordens hav och växtlighet tar hand om en hel del av koldioxidutsläppen men allt mer hamnar i atmosfären.

– Det är förmodligen så att världshavnen under vissa omständigheter avger koldioxid till luften, säger Lennart Bengtsson.

– Man vet att det sker under de vädersituationer i Stilla havsområdet som går under namnet El Niño. Men någon sådan rådde inte under 2005, vilket gör ökningen av koldioxidhalten än mer oroande.

Koldioxid står för den största delen av den ökning av växthuseffekten som mänsklig verksamhet orsakar. Vid 1800-talets början var halten i atmosfären 270 miljondelar, nu har den ökat till 381 miljondelar och om 20 år kan den ligga på 550 miljondelar.

– En fördubbling av koldioxidhalten beräknas ge en höjning av den globala temperaturen i atmosfären med en grad, fortsätter Lennart Bengtsson.

Men klimatet kan bli ännu varmare.

– Utvecklingen är otrevlig, säger Lennart Bengtsson. Människan måste snart komma till rätta med problemen med fossila bränslen.

Extremt höga halter av koldioxid

Aldrig på flera miljoner år har det funnits så mycket koldioxid i jordens atmosfär som just nu. Under fjolåret ökade halten av denna växthusgas snabbare än någon gång sedan 1700-talets slut.

The recent human influence on the carbon cycle

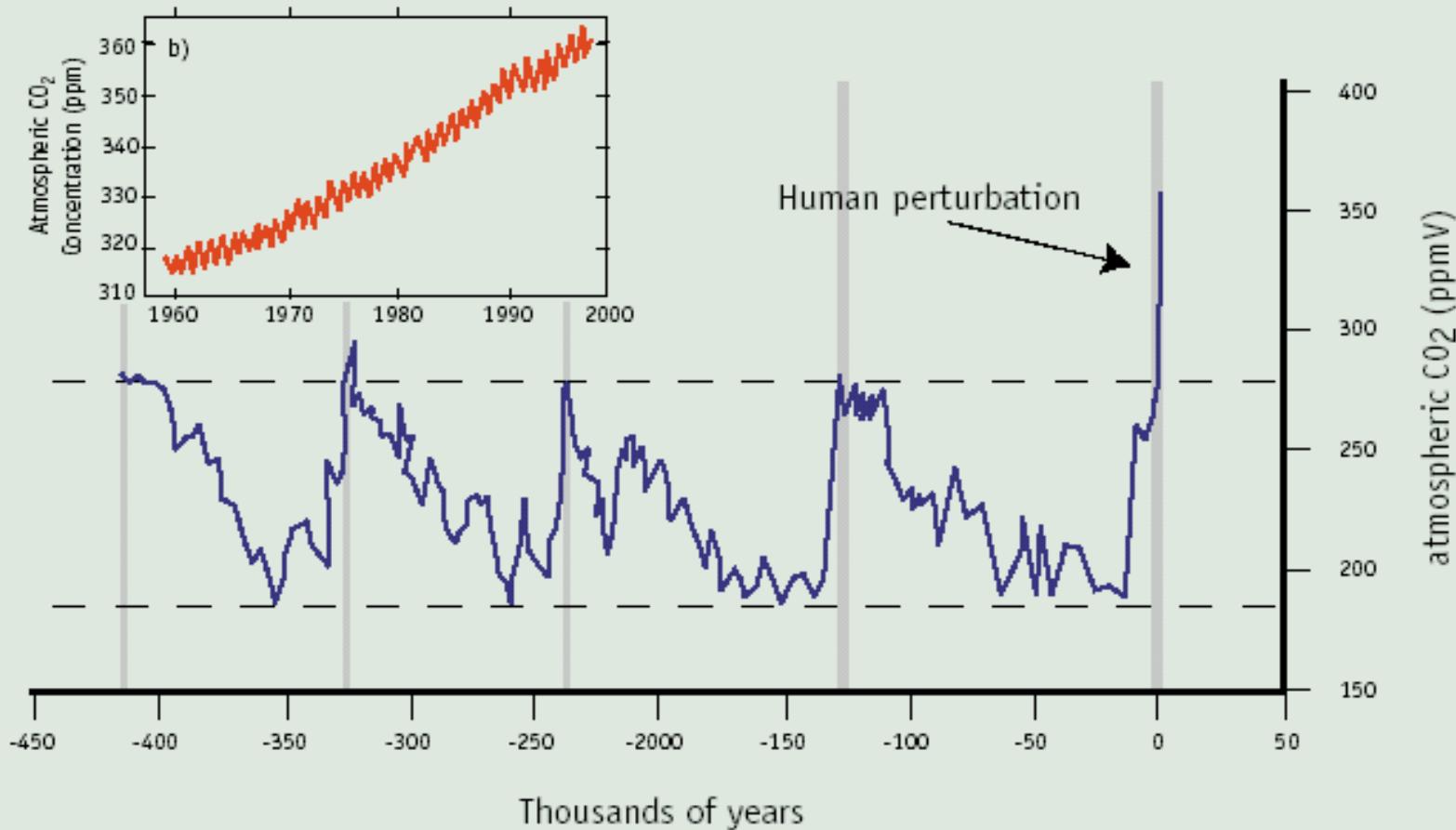
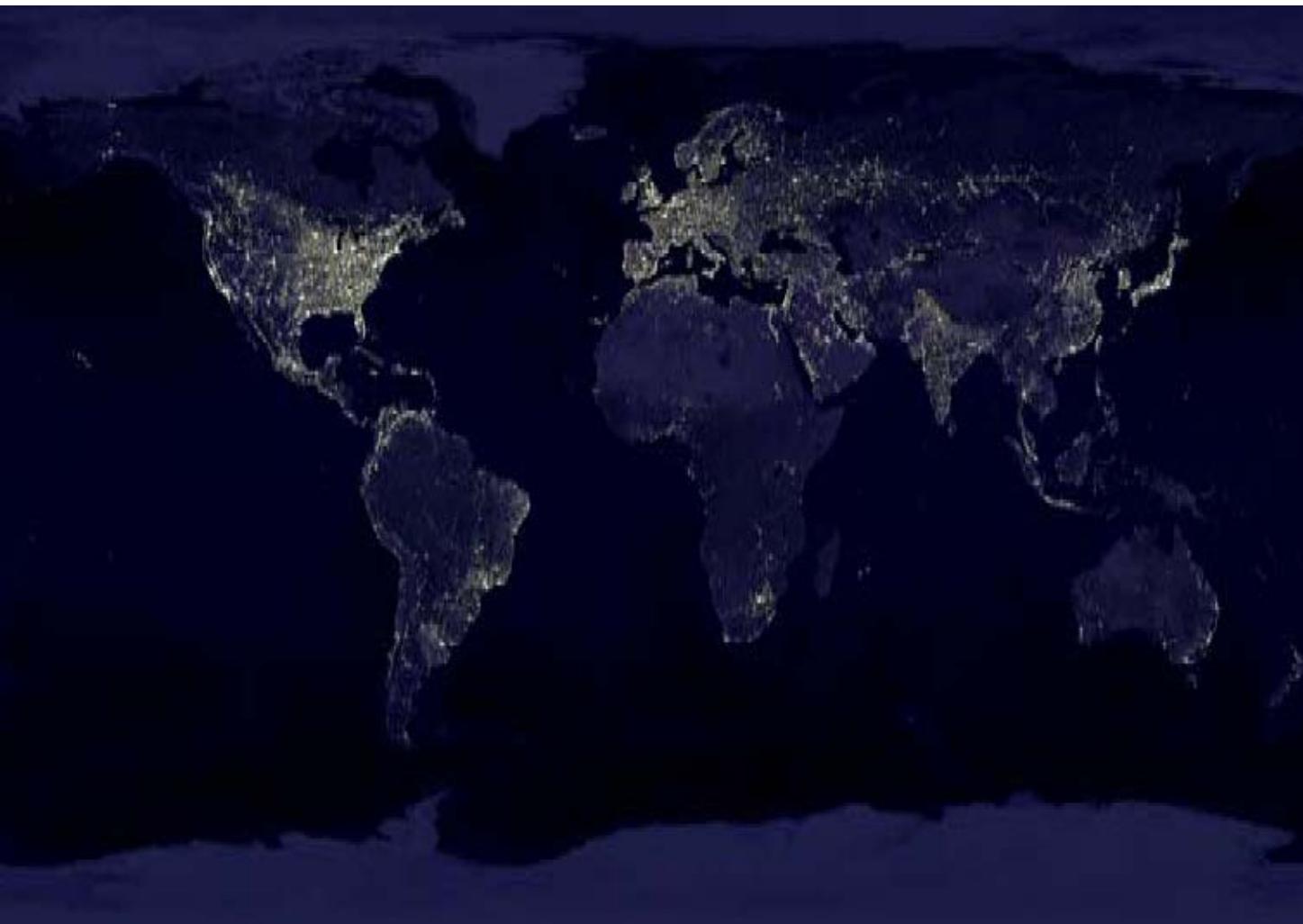

Figure 2 Atmospheric CO₂ concentration from the Vostok ice core record with the recent human perturbation superimposed. The inset shows the observed contemporary increase in atmospheric CO₂ concentration from the Mauna Loa (Hawaii) Observatory.

Sources: Petit et al. (1999) *Nature* 399, 429-436 and National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA), USA

The world a dark night

1.6 billion
persons
without
electric
power

What is life without Electric Energy ?

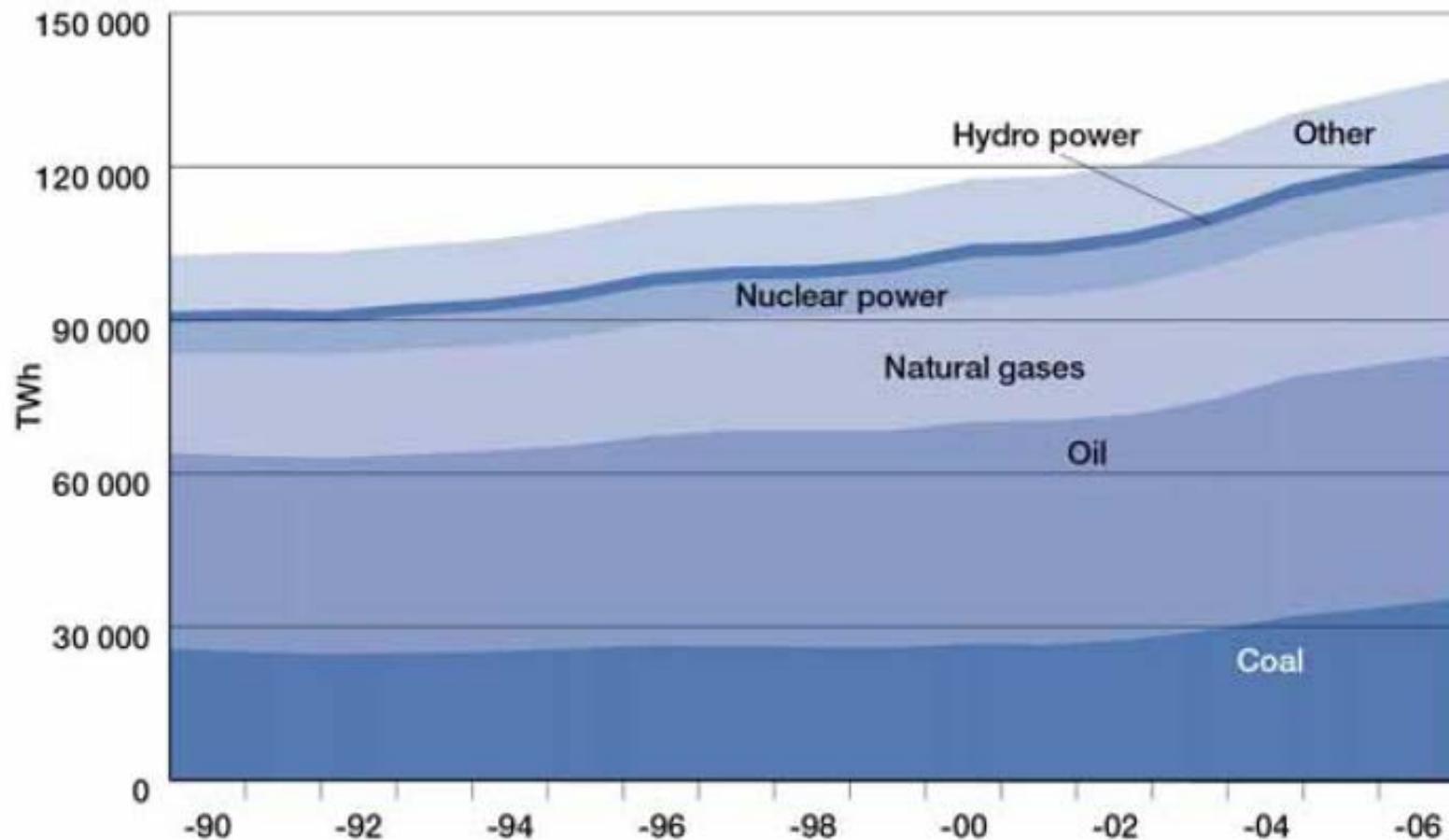
- No light
- No electric heat
- No electric motors
- No computers, phones, TV

and

- Oil has reached its top production
- Gas soon on top production, but CO₂
- Coal can be used for many years, but CO₂

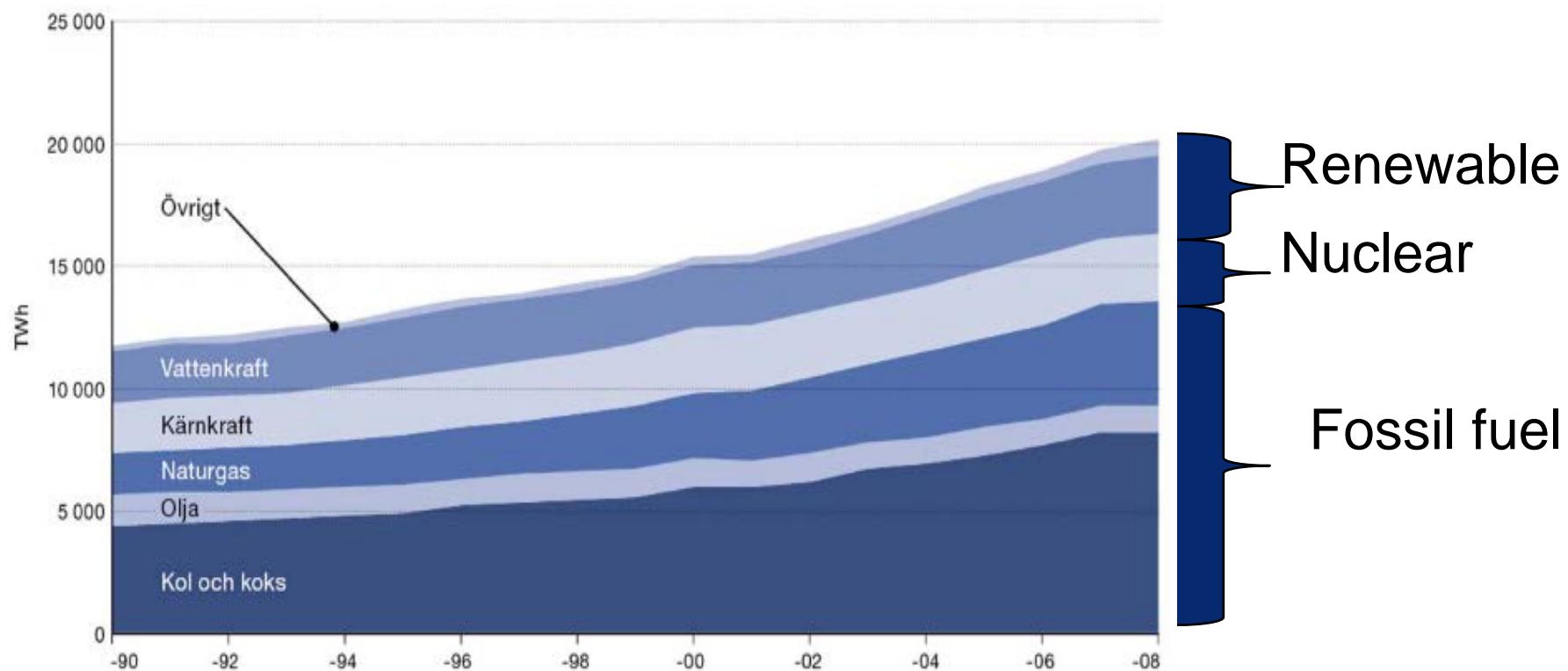
Needs for renewable electric power is great and there is a
Need for Electric Power Engineers to develop the future

Figure 49: Global primary energy supply, 1990–2006

SOURCE: IEA ENERGY BALANCES OF NON-OECD COUNTRIES, 2008

Global electric power production

Sweden electrical production

Hydro power in the north, 48 %

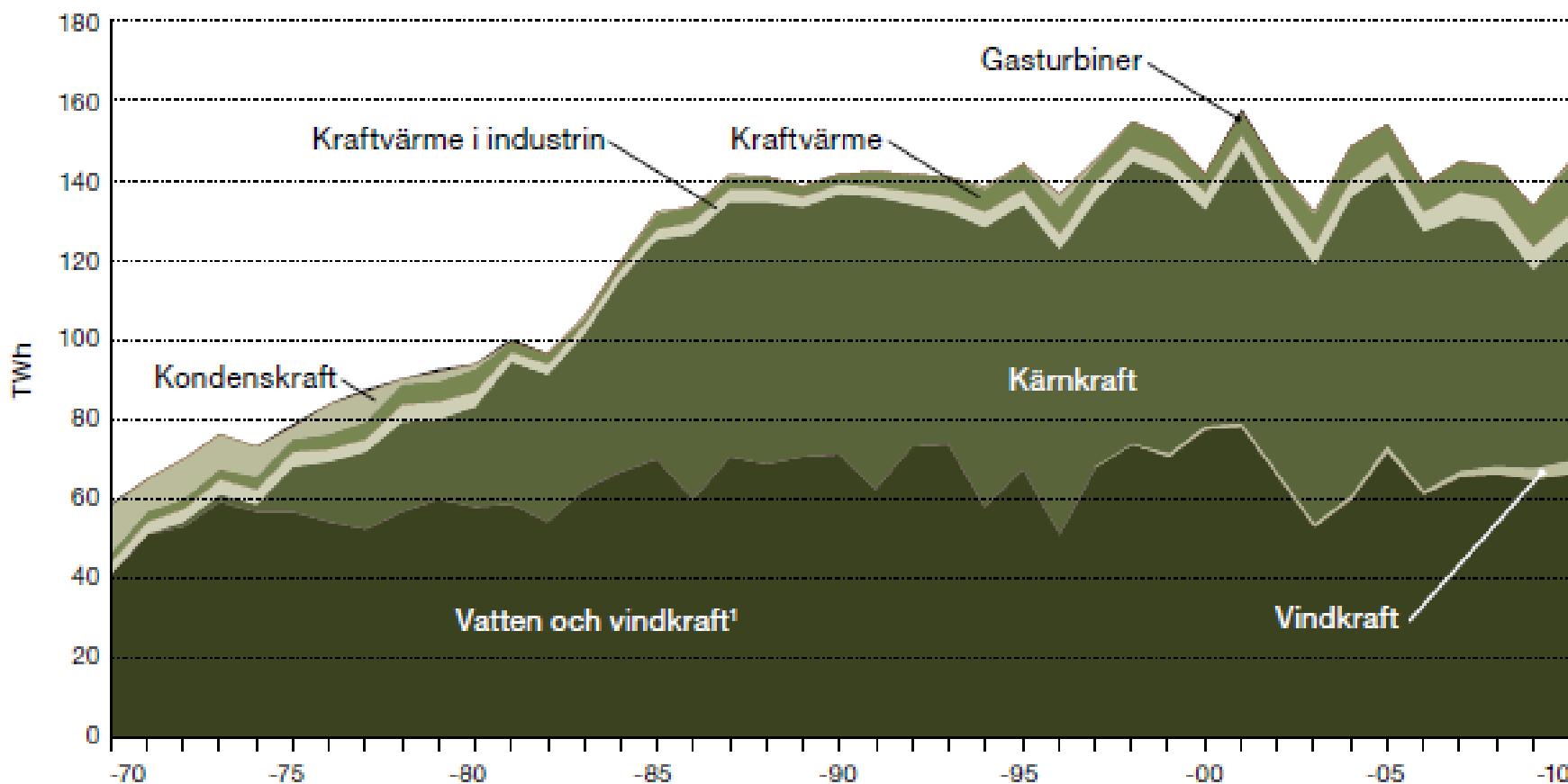
Nuclear in the south, 37 %

Combined heat and power production 16%

Wind Power, 7 %

Sum 108 % = Export

Figur 21 Sveriges elproduktion per kraftslag, 1970–2010, uttryckt i TWh

Källa: Energimyndigheten och SCB.

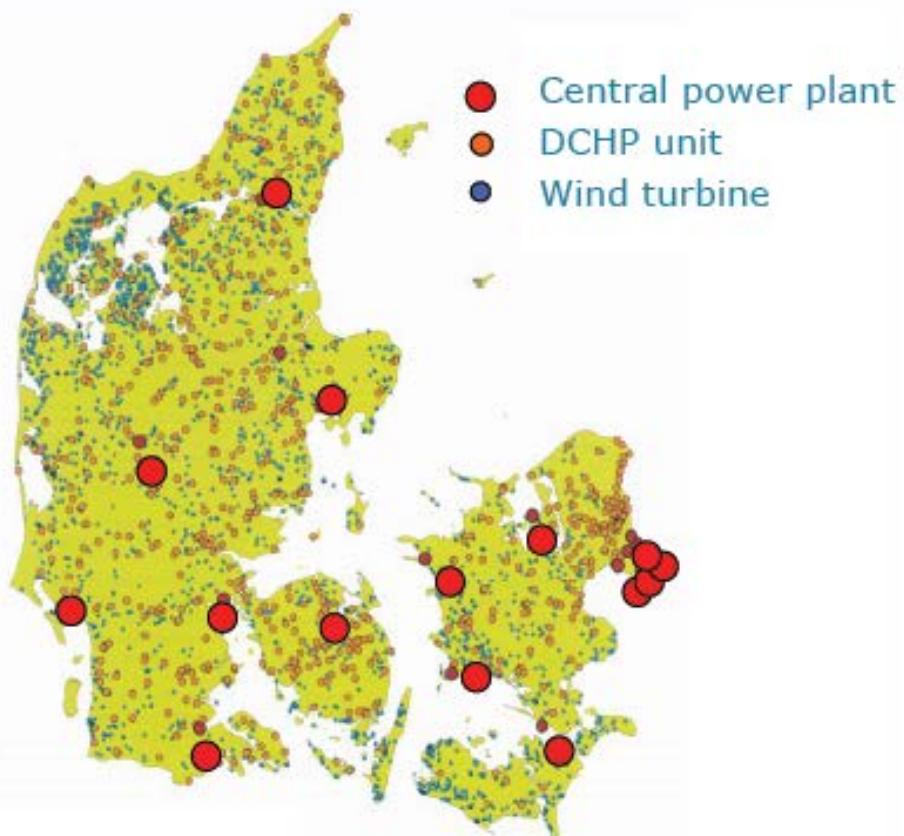
Anm. 1. Vattenkraft och vindkraft samredovisas till och med 1996, därefter särredovisas vindkraften i en egen serie.

Development from the late 1980s to present

Primary Generation

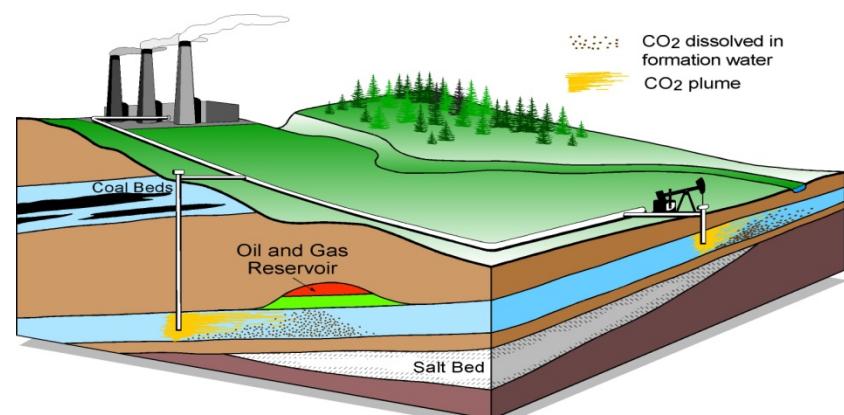

Local Generation

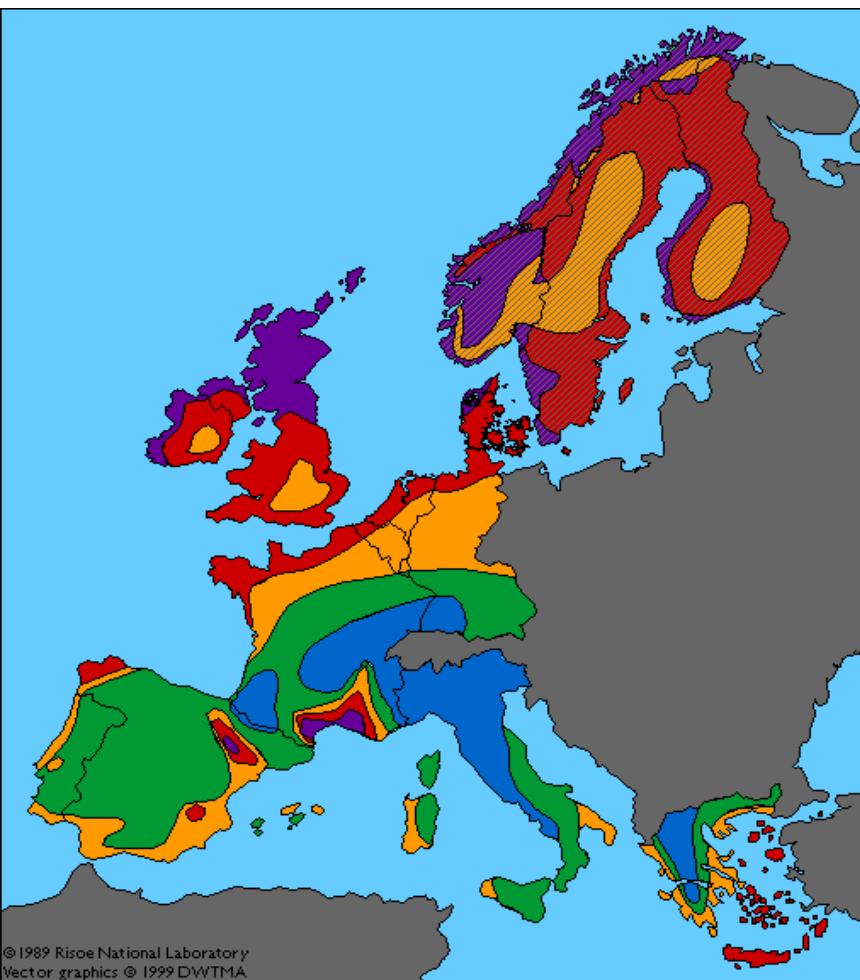

Renewables and new energy systems

- Hydro power
- Wind power
- Solar energy
- Wave Energy
- CO₂ separation and storage for converting natural gas to power
- Green certificates trading

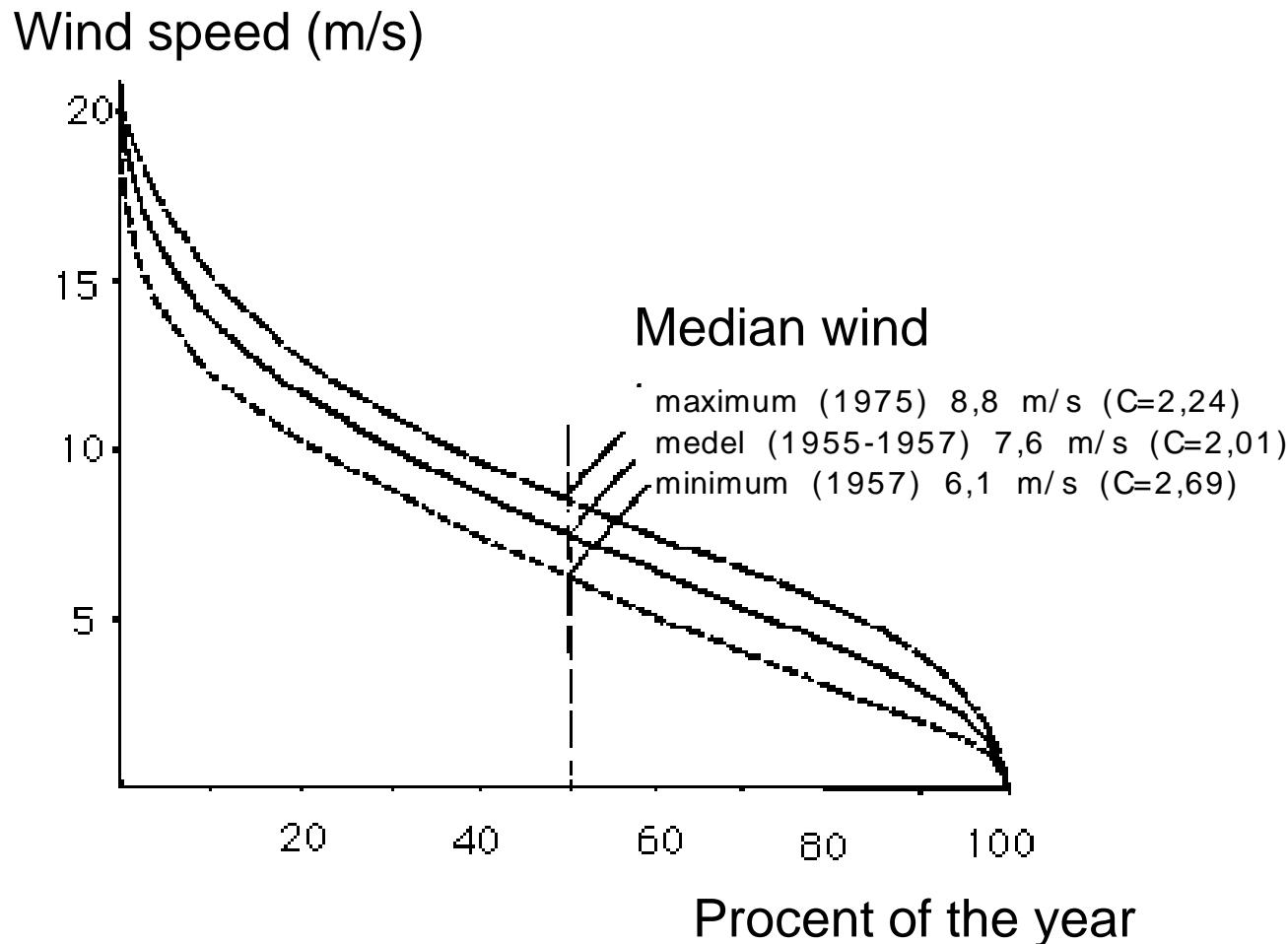

Wind conditions

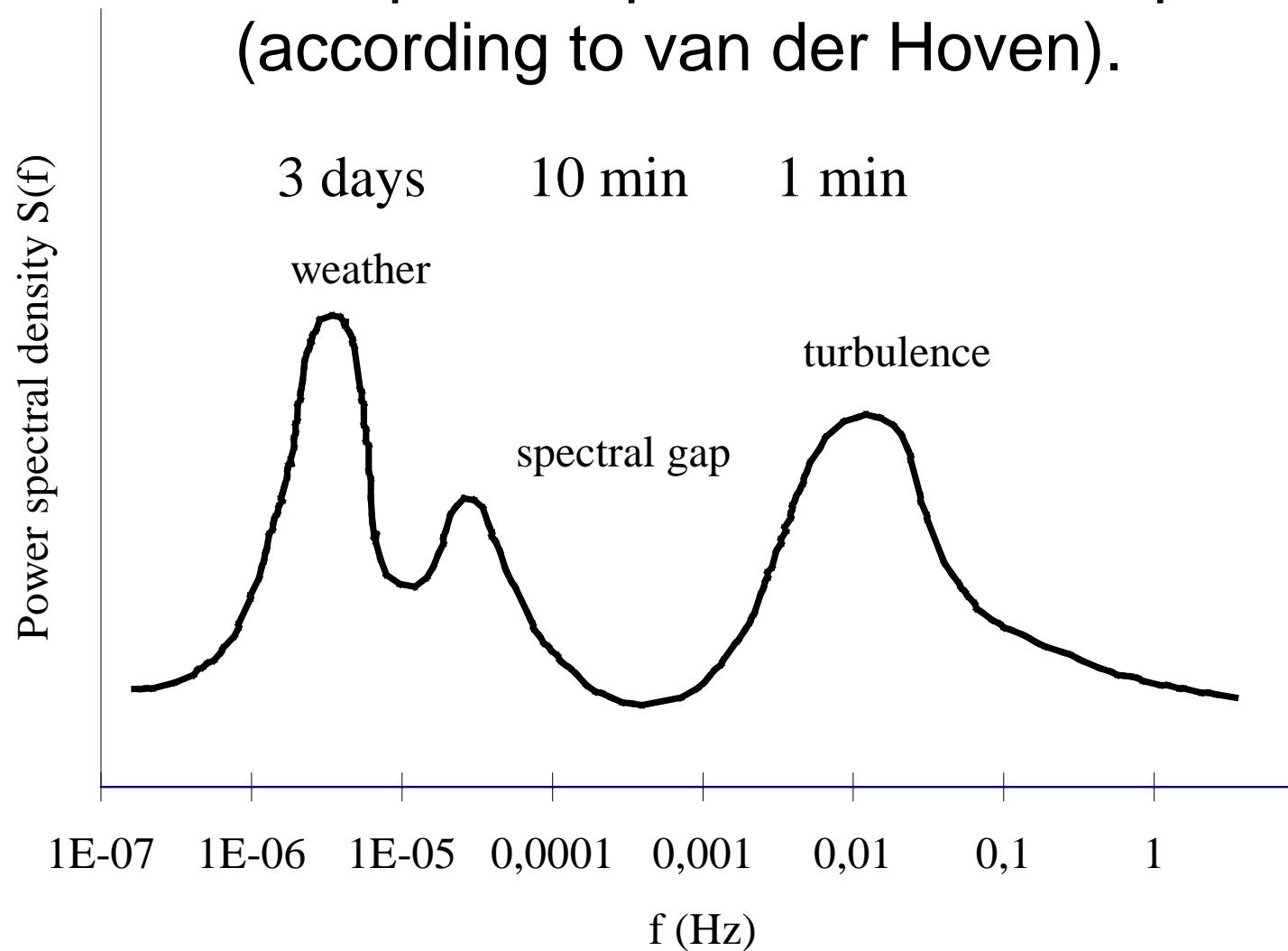

m/s	W/m ²	m/s	W/m ²						
>6.0	>250	>7.5	>500	>8.5	>700	>9.0	>800	>11.5	>1800
5.0-6.0	150-250	6.5-7.5	300-500	7.0-8.5	400-700	8.0-9.0	600-800	10.0-11.5	1200-1800
4.5-5.0	100-150	5.5-6.5	200-300	6.0-7.0	250-400	7.0-8.0	400-600	8.5-10.0	700-1200
3.5-4.5	50-100	4.5-5.5	100-200	5.0-6.0	150-250	5.5-7.0	200-400	7.0-8.5	400-700
<3.5	<50	<4.5	<100	<5.0	<150	<5.5	<200	<7.0	<400
>7.5									
5.5-7.5									
<5.5									

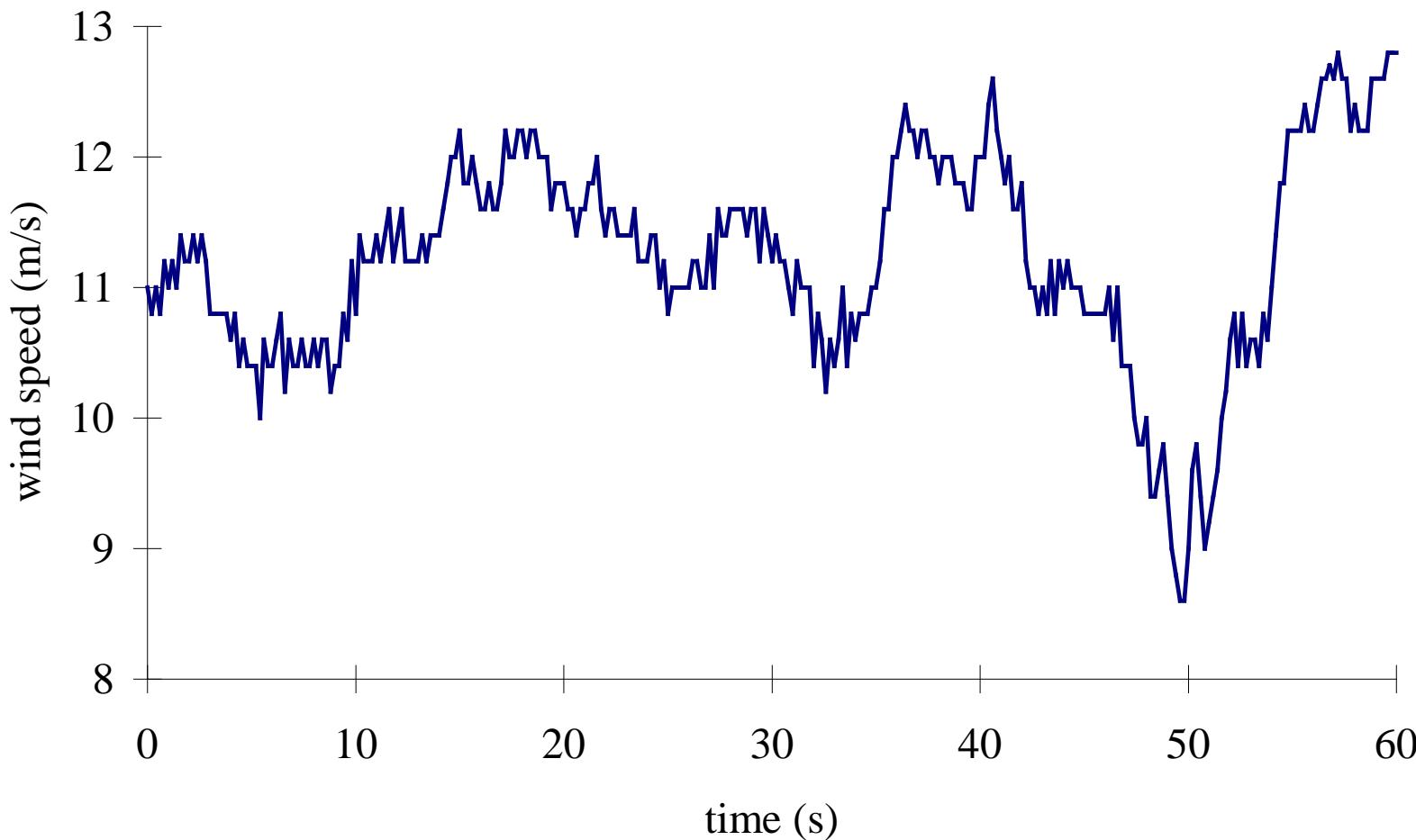
Weibull distribution

Schematic power spectrum of wind speed (according to van der Hoven).

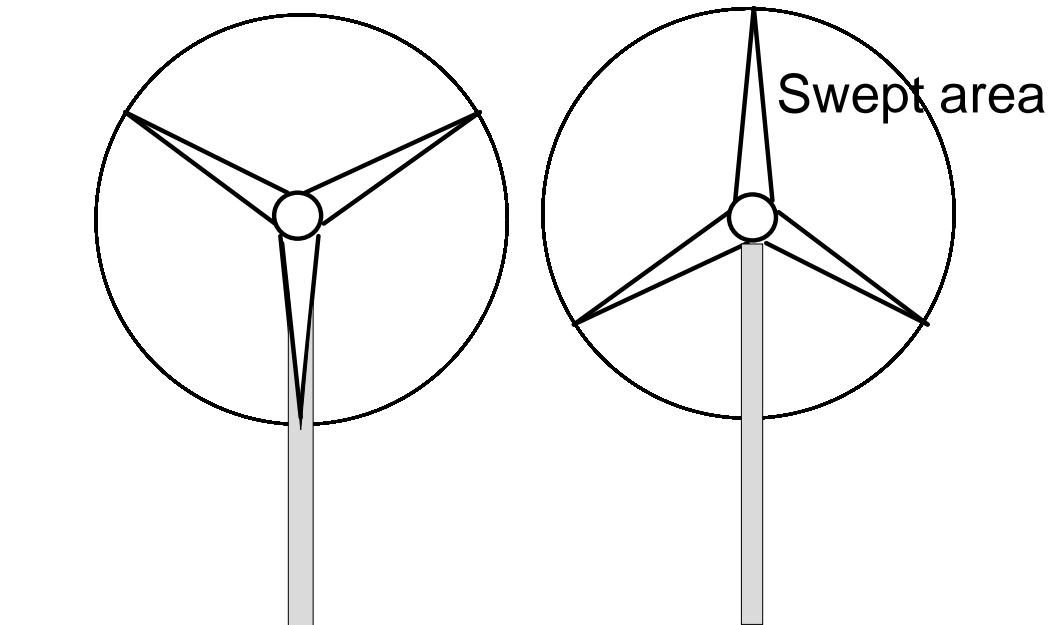
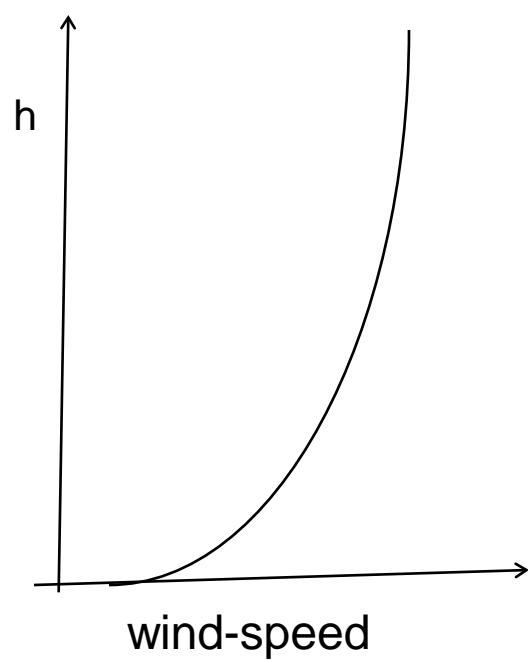

Wind speed measured at the harbour of Gothenburg, Sweden

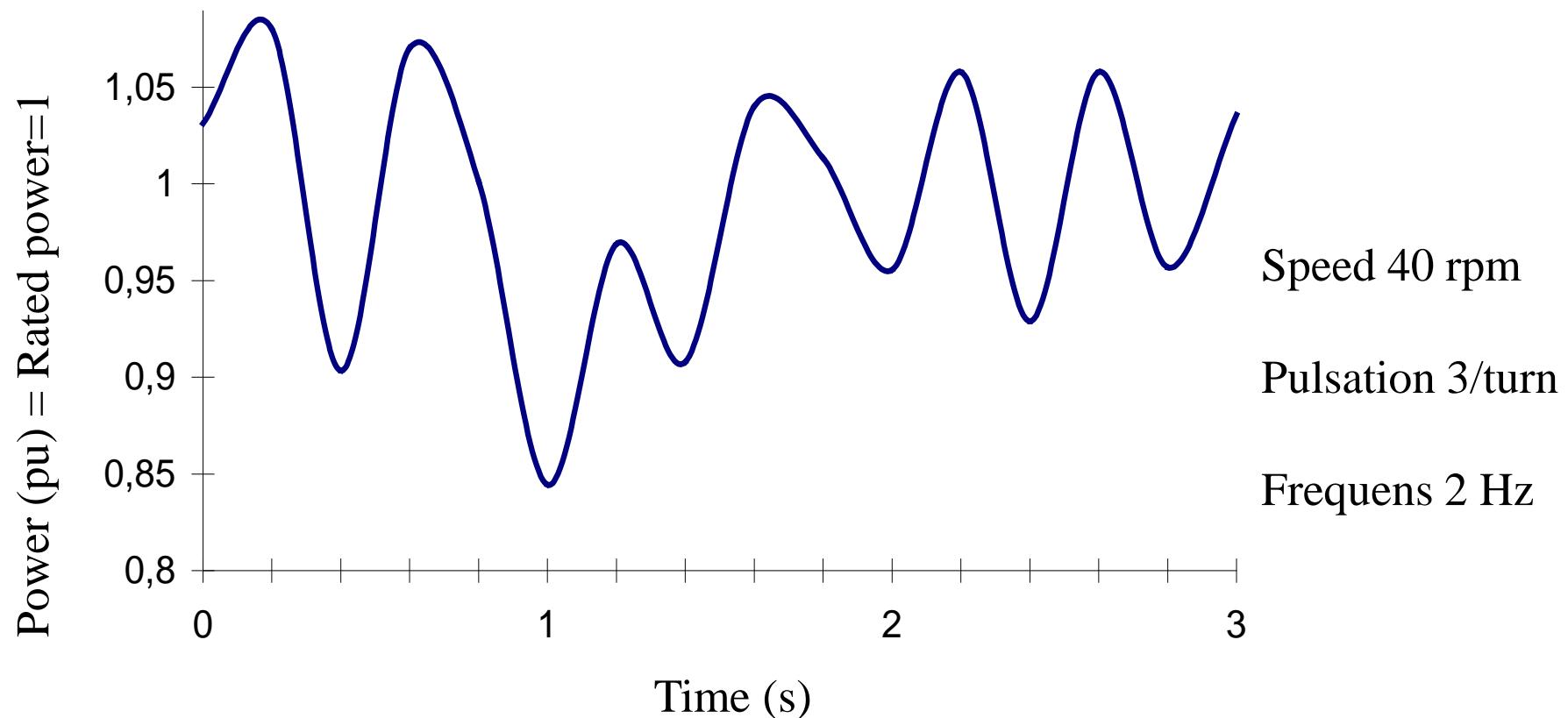

Higher up more wind

Different rotor positions of a three-blade turbine. The tower shadow and the wind gradient, both contribute to power fluctuations

Measurements from a 660 kW wind turbine constant speed and pitch control

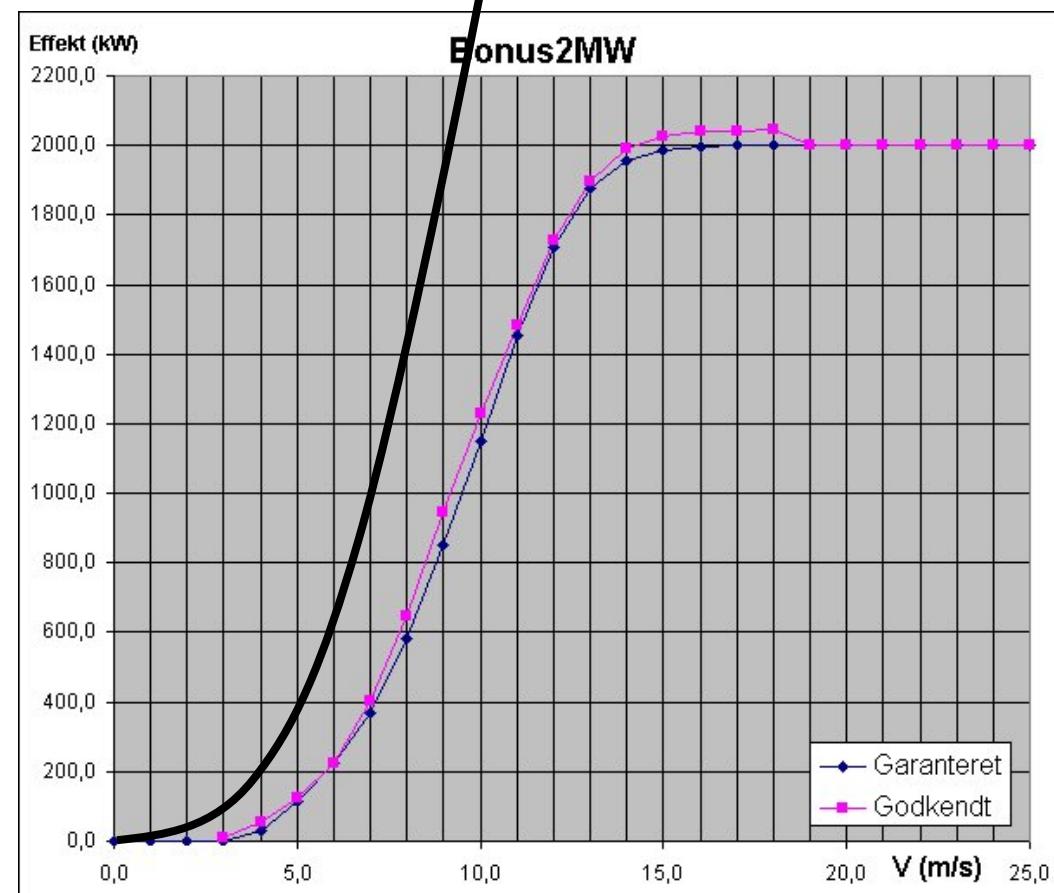

$$\propto v^3$$

Power from the wind turbine

$$P = \frac{1}{2} \rho A C_p V^3$$

Where C_p is power coefficient

Power of the wind

$$P_{kin} = \frac{1}{2} (\rho A V) V^2 = \frac{1}{2} \rho A V^3 \quad [W]$$

Mass flow rate

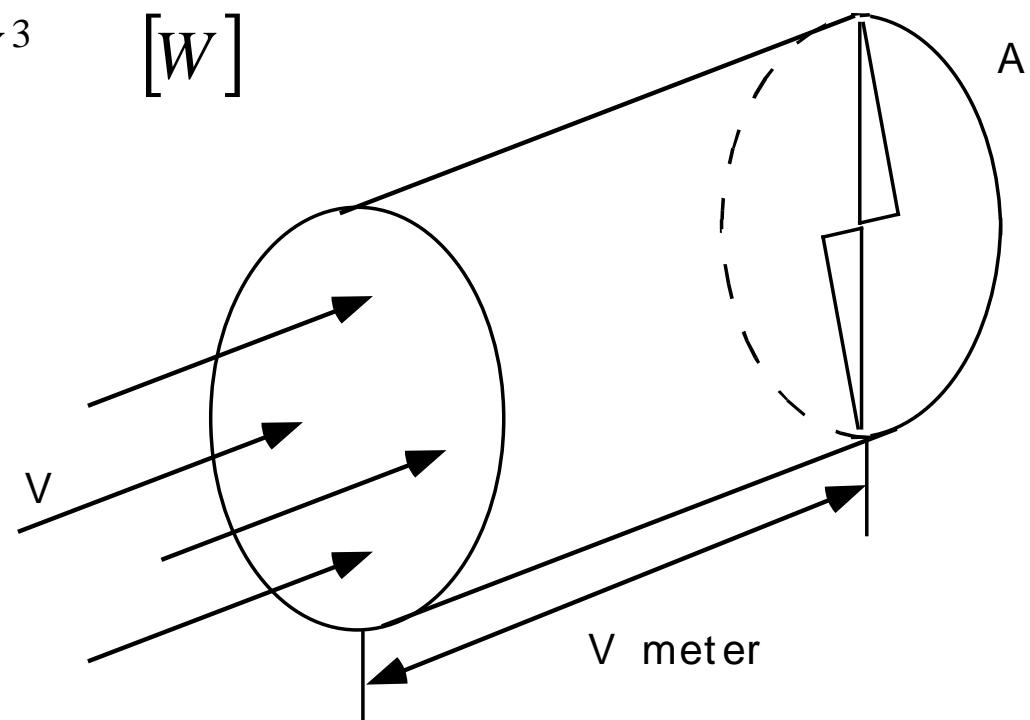
$$\dot{m} = \rho A V$$

ρ = air density [kg/m^3]

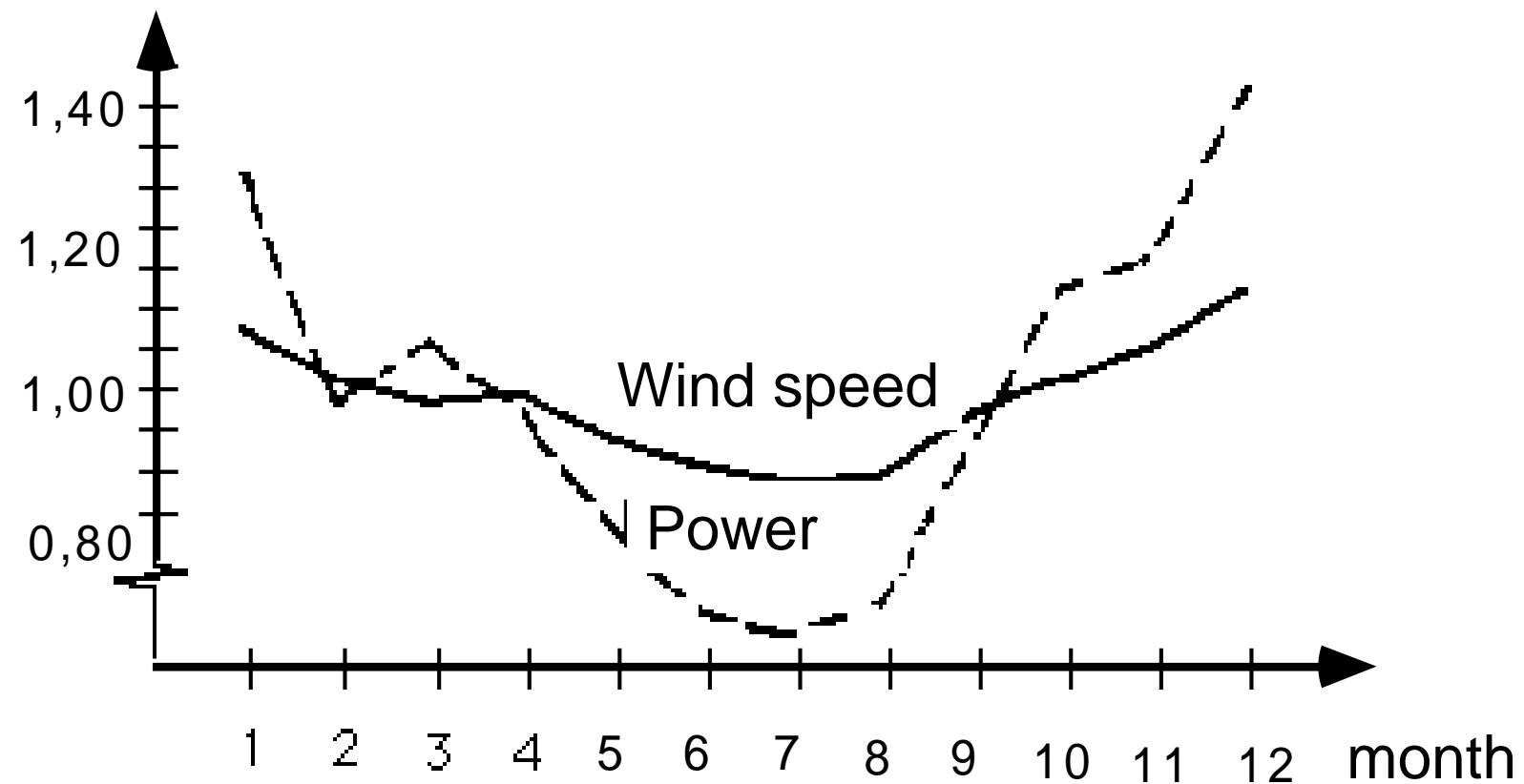
V = air velocity [m/s]

A = rotor disk area [m^2]

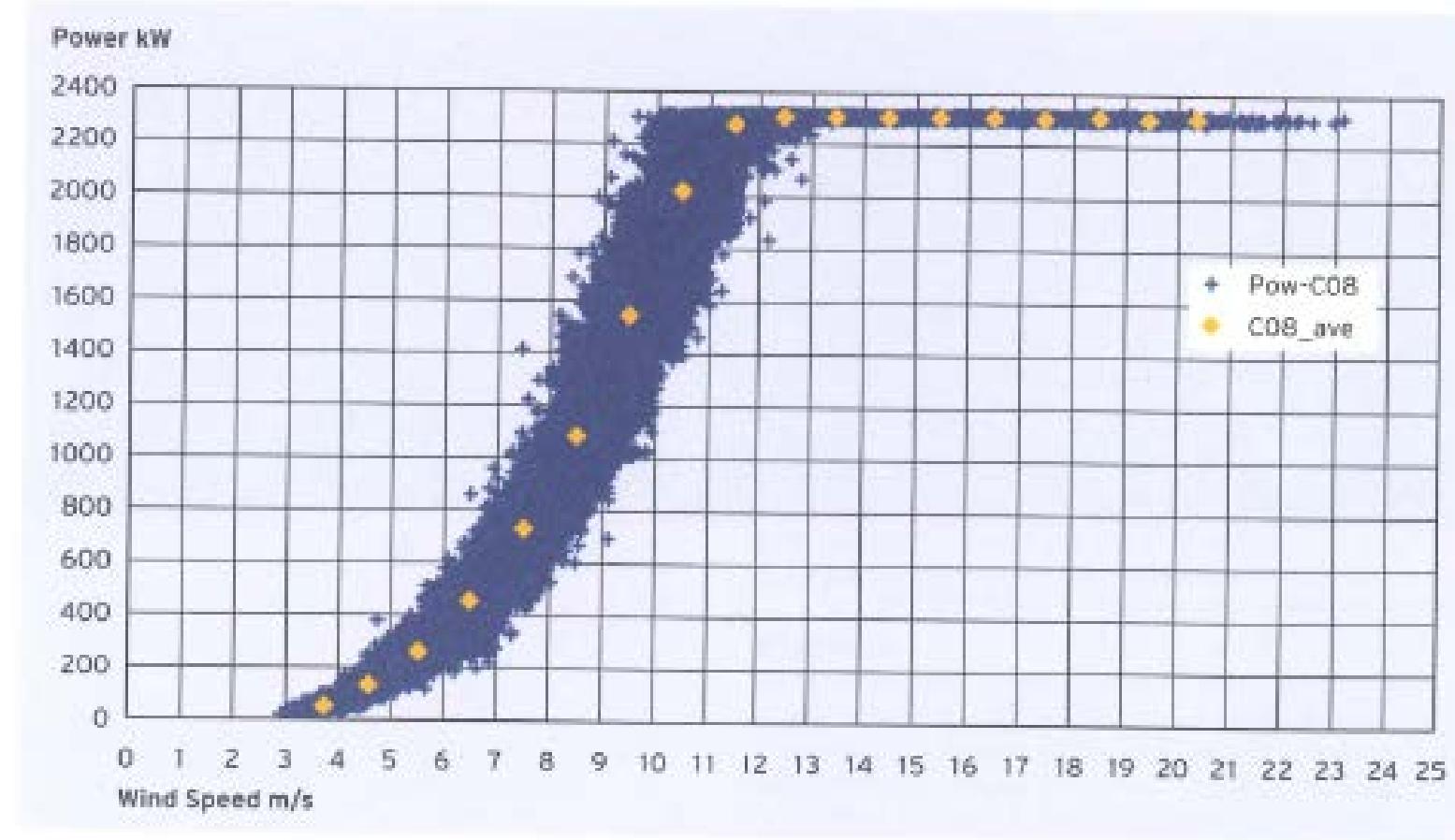
m = mass of the air

Average value

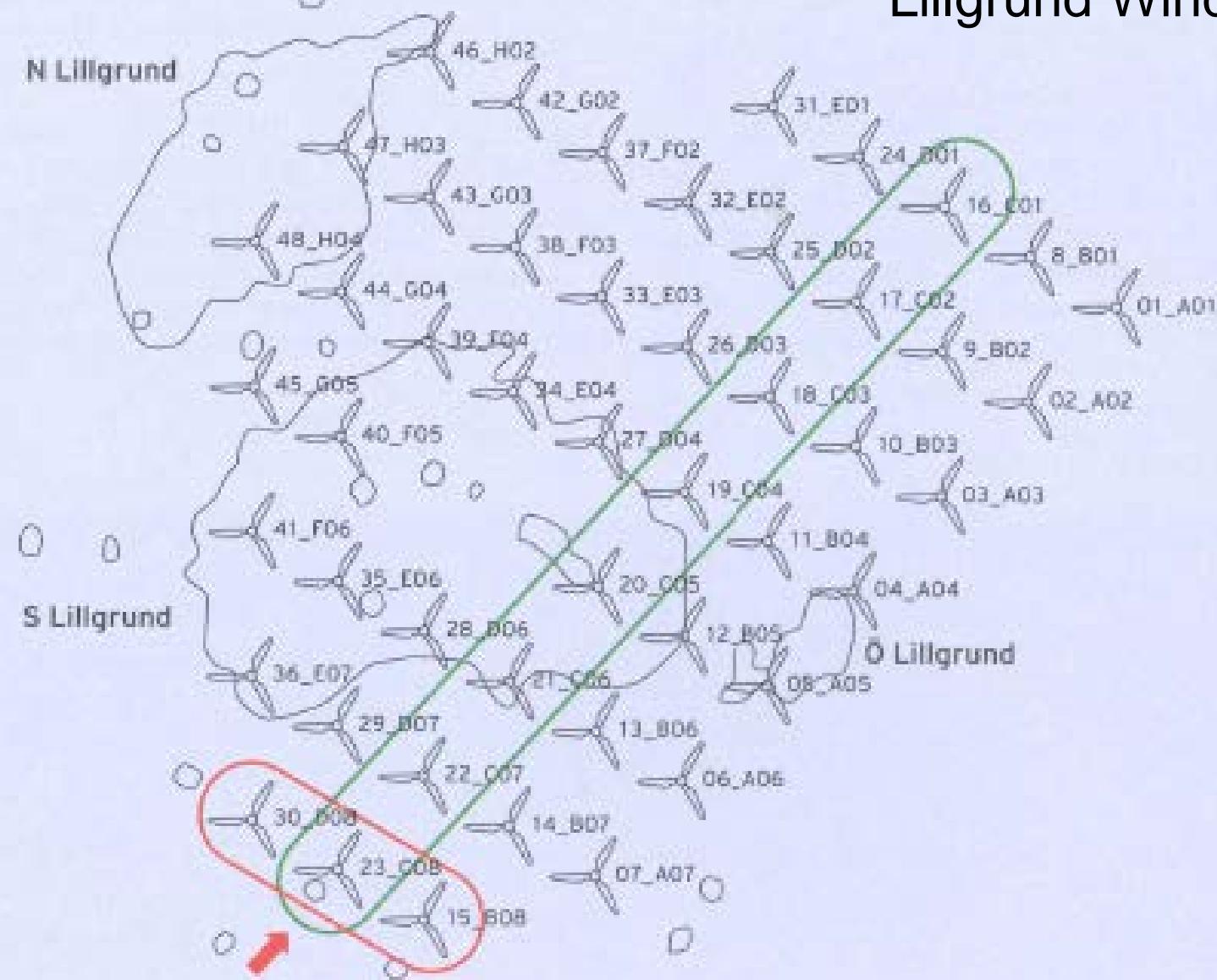

Power Curve from a 2.3 MW wind turbine at Lillgrund

I grafen presenteras resultaten av vind-effektmätningen för vindkraftverk C-08. Medelvärdeet (gul symbol) i varje tack...

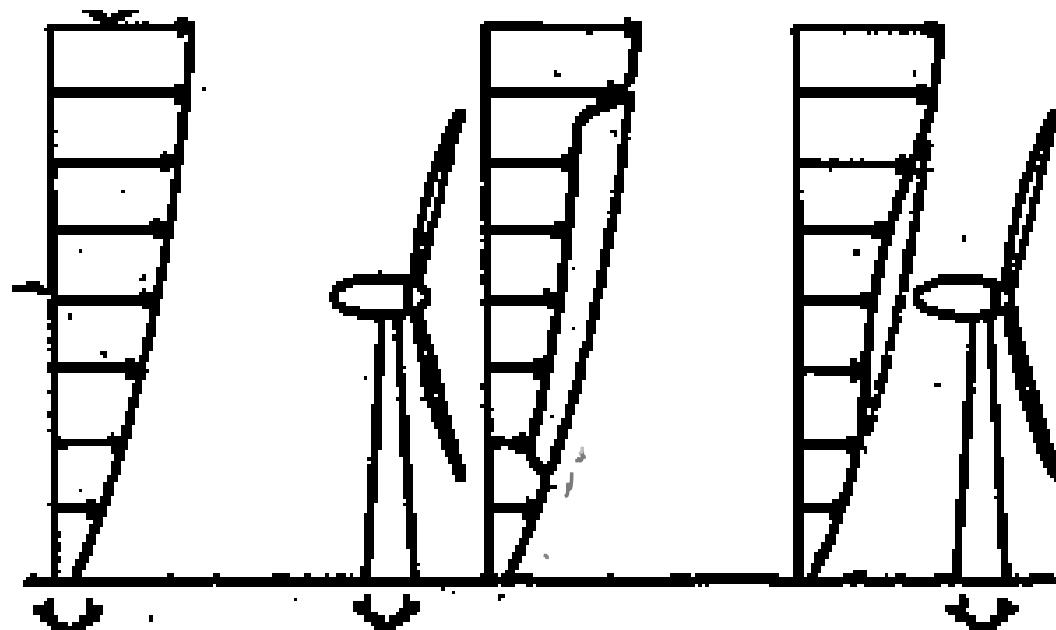
Lillgrund Wind Farm

Gradient
of the wind

Wind decreases
due to turbine

Wind reforms

Energy decreases
due to land friction

Energy to the grid

How much left?

5 to 10 rotor diameters

Relativ Power from wind turbines in the wind farm

Relativ effekt

1,2

1,0

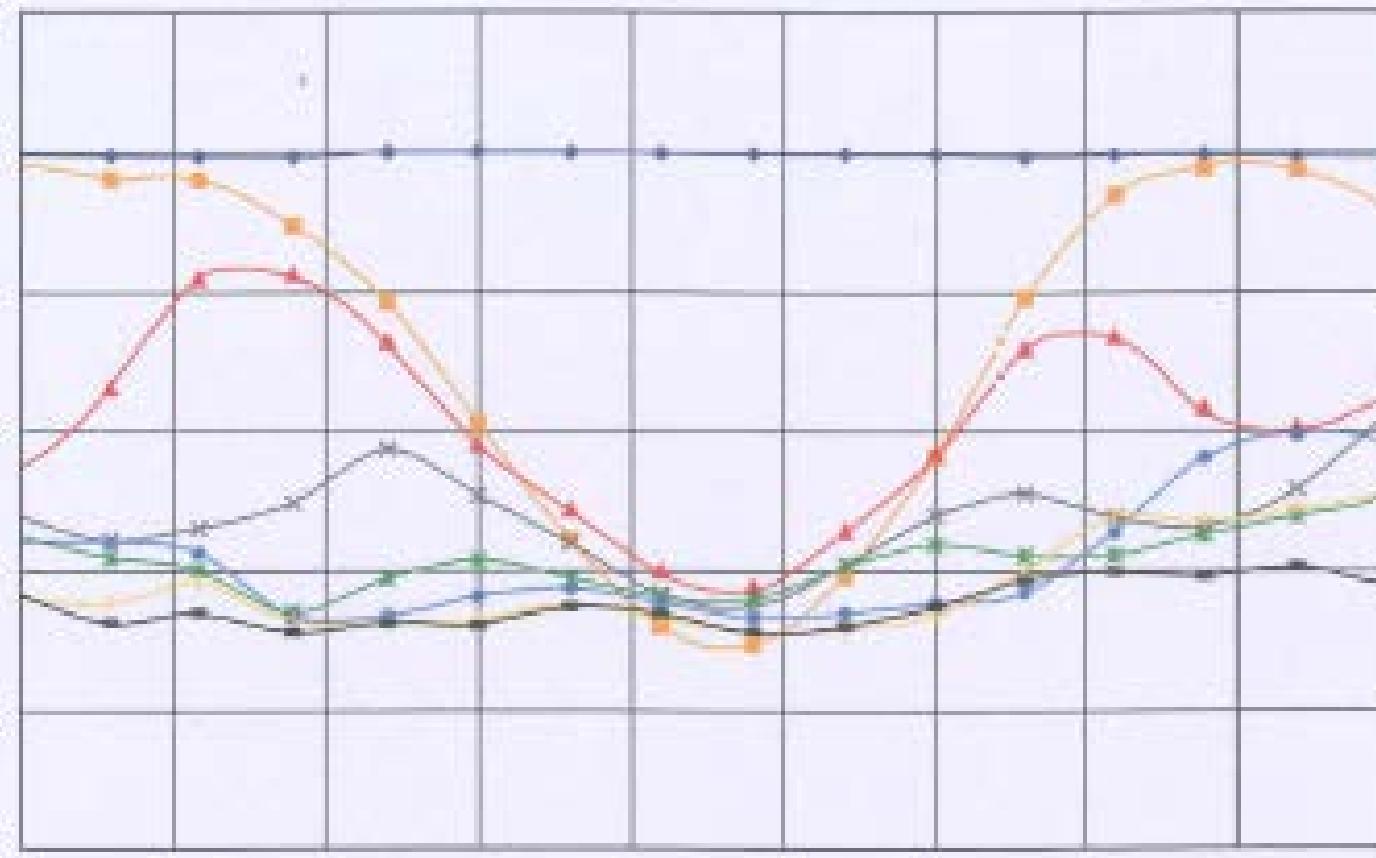
0,8

0,6

0,4

0,2

0,0

Vindriktning i grader

Electric power from Swedish wind turbines per day

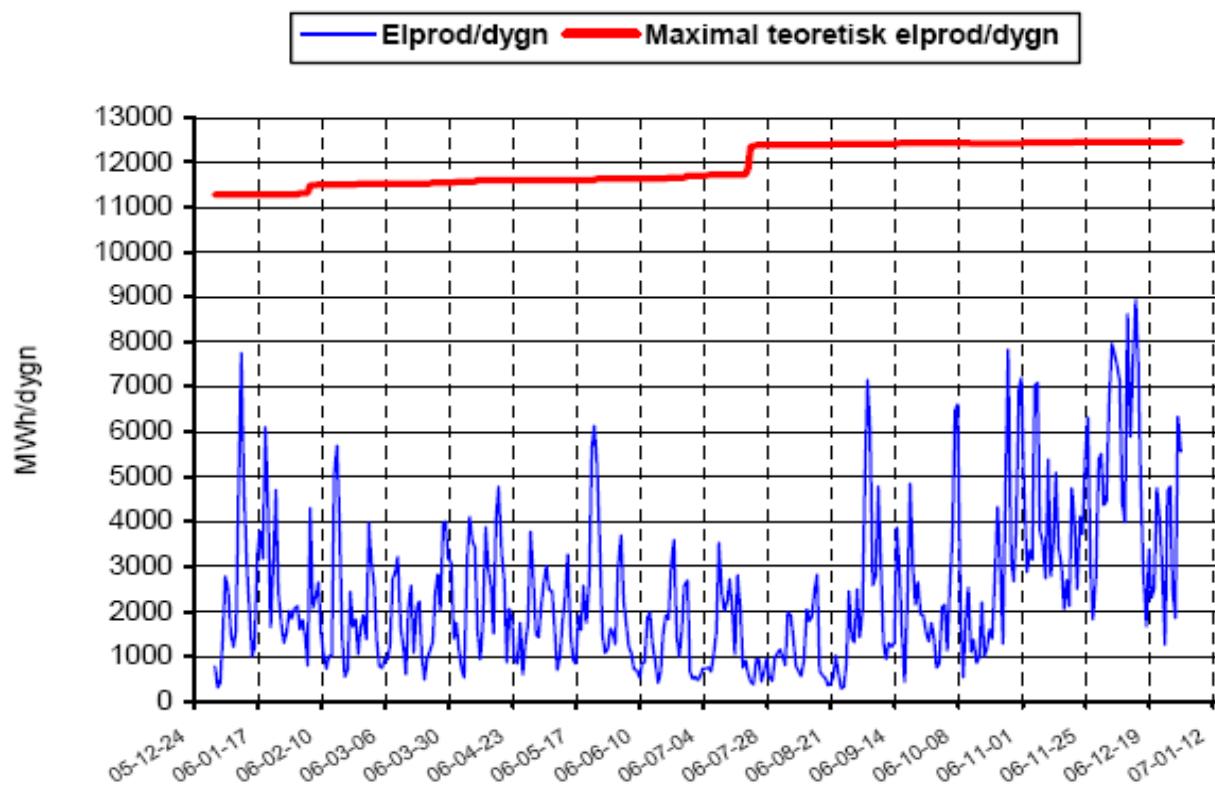
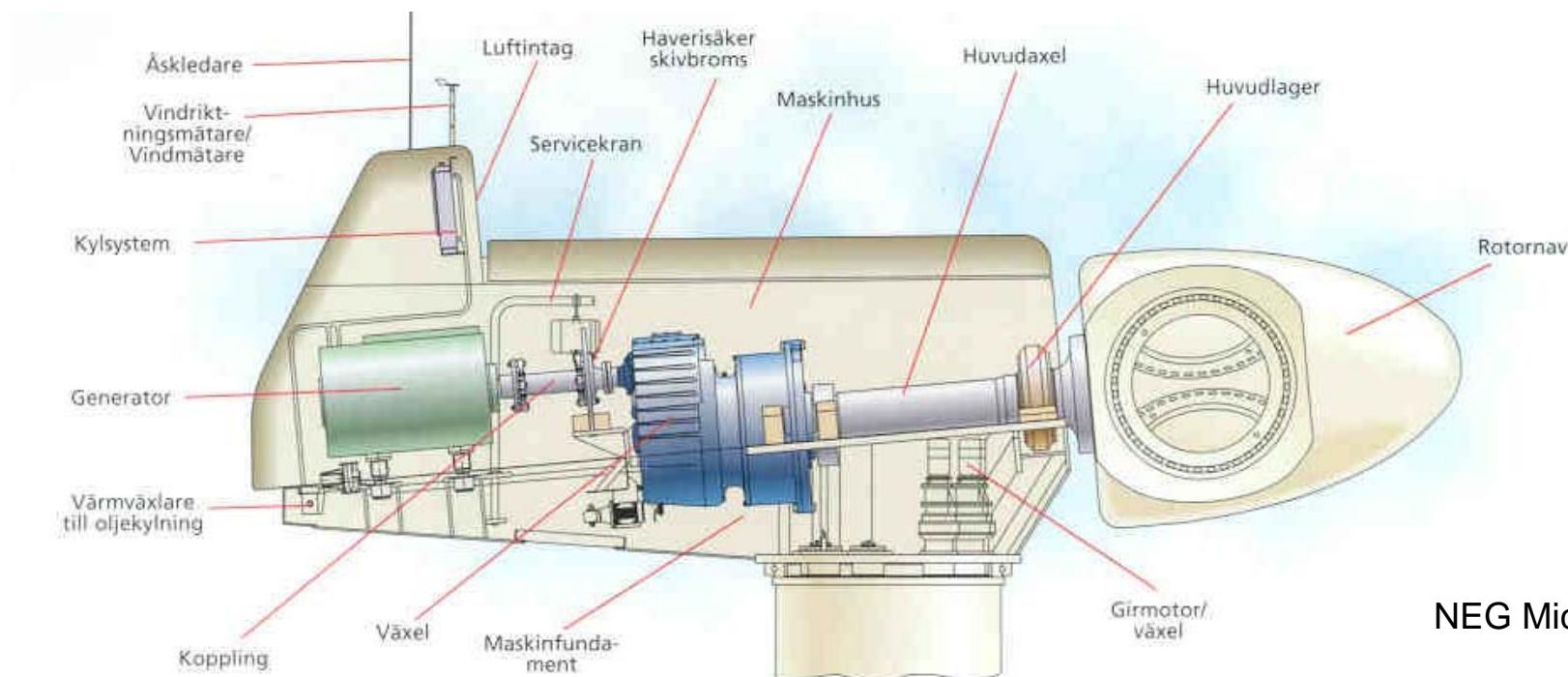

Diagram 3, verkens elproduktion per dygn över året.

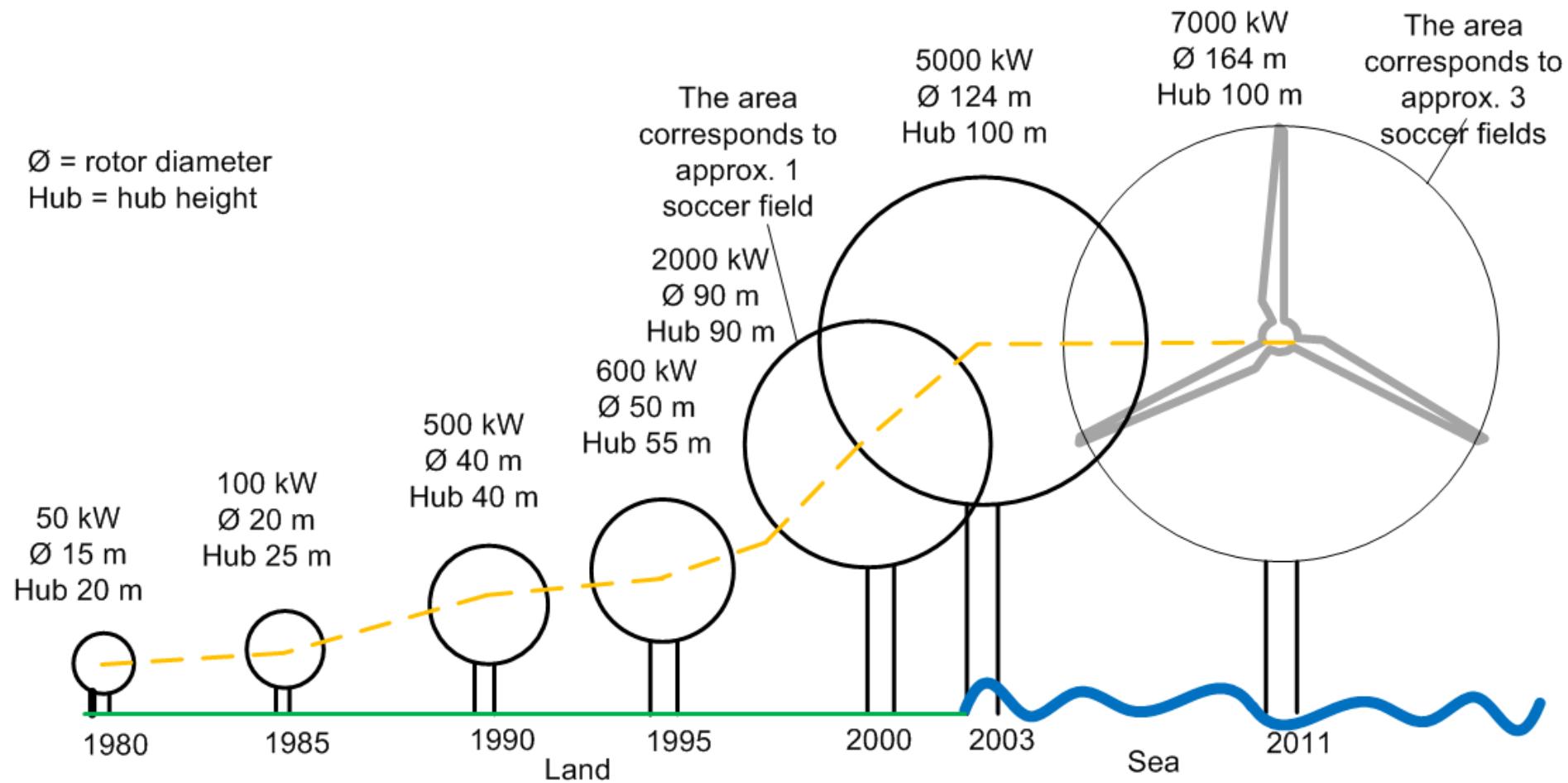
Typical wind power nacelle

NEG Micon 750/48

Size Development of Wind Turbines

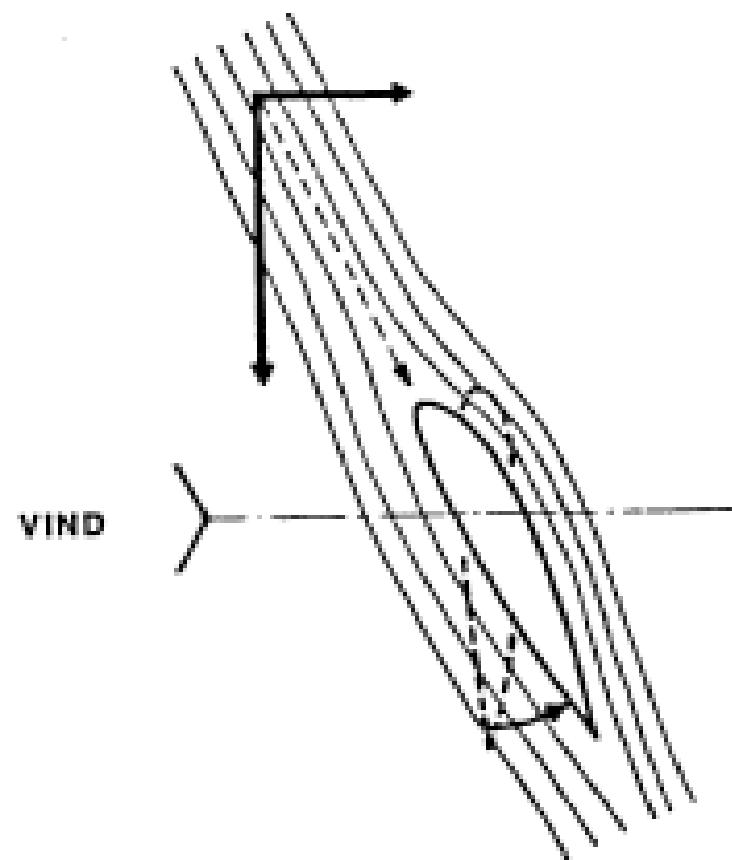
\varnothing = rotor diameter
Hub = hub height

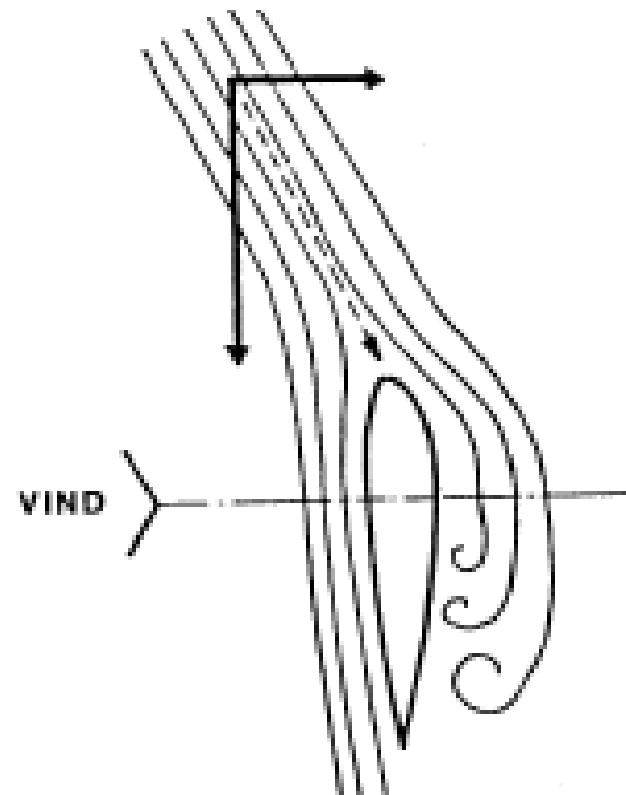
Limitations of wind power

- Pitch control
turn the blades
- Stall control
Ridged blades,
turbulence limit the
power
- Active stall
the pitch angle can be
adjusted
- At emergency stop will
the blades turn
- At emergency stop will
the outer part of the
blades turn
- At emergency stop will
the blades turn

Pitch control

Stall control

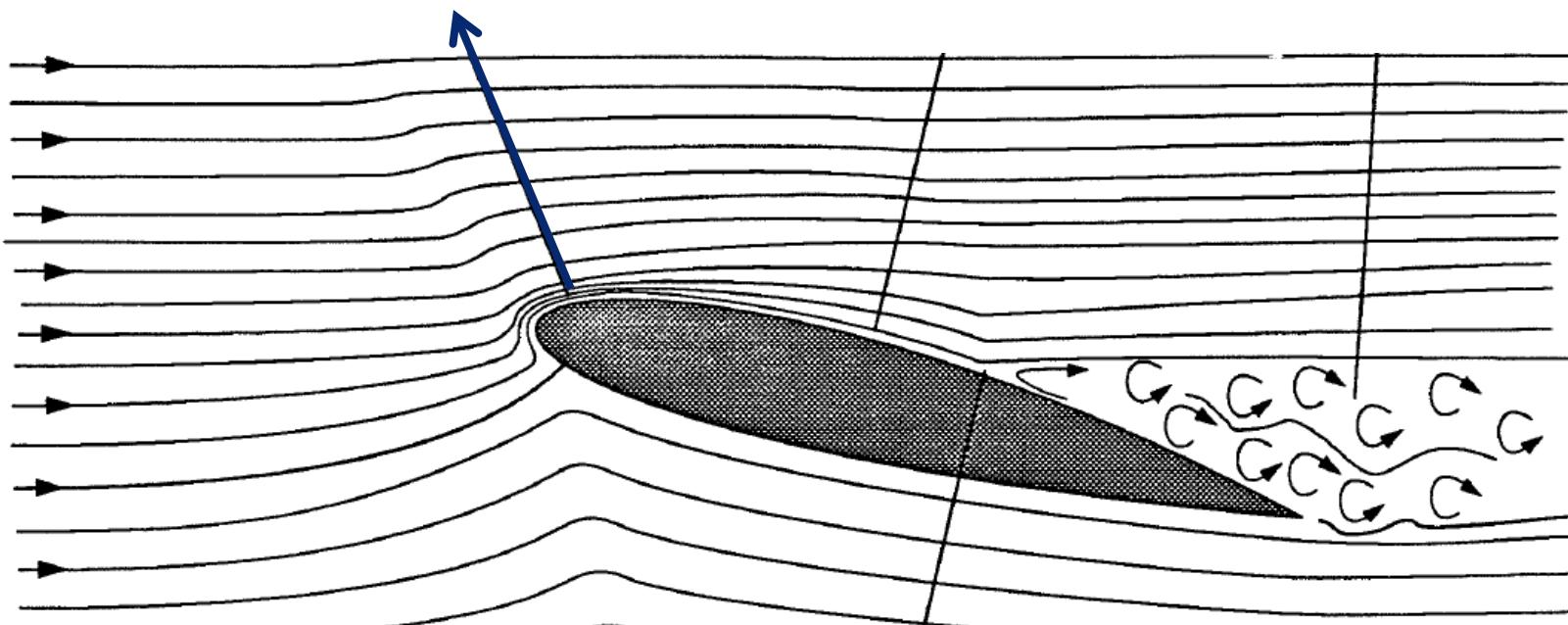

Stall control

Force from turbine

laminar flow

stalled condition

Axial- och rotationskraft

Rotationskraft

$$R_{Di} = L_{Di} - M_{Di}$$

Axialkraft

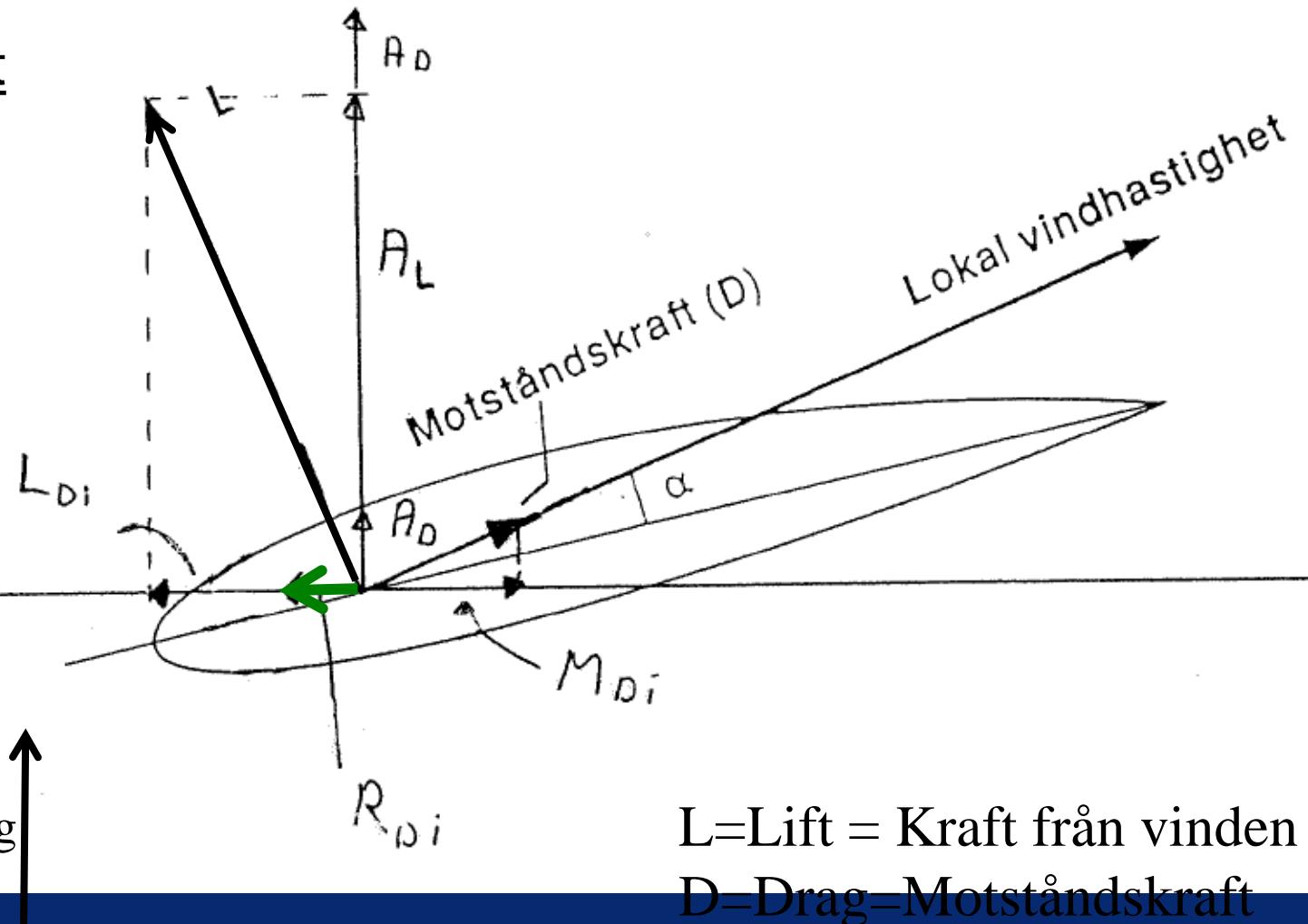
$$A = A_L + A_D$$

Diskplan

Rotationsriktning

Vindriktning

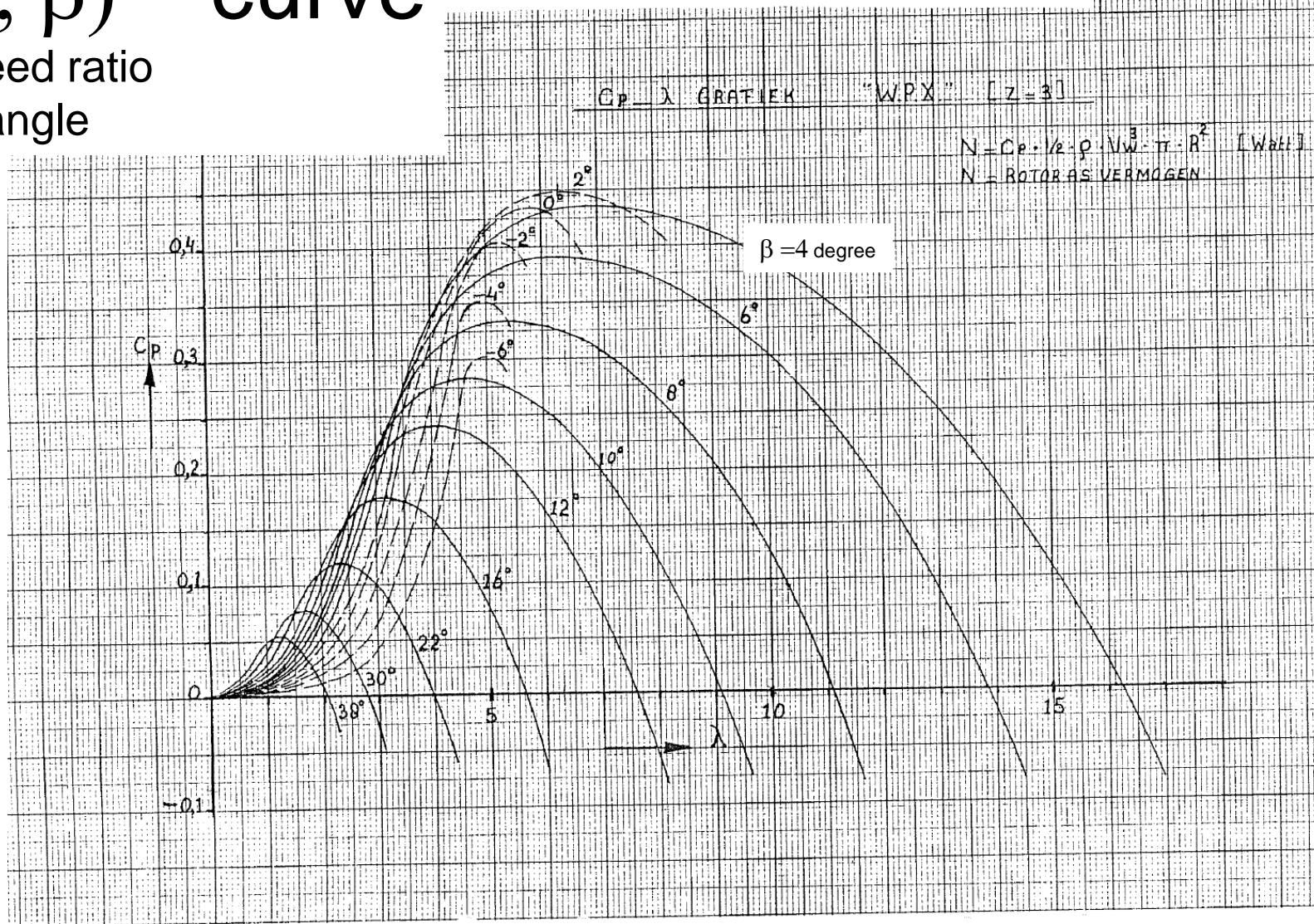
L=Lift = Kraft från vinden
D=Drag=Motståndskraft

Cp(λ , β) – curve

λ = tip-speed ratio

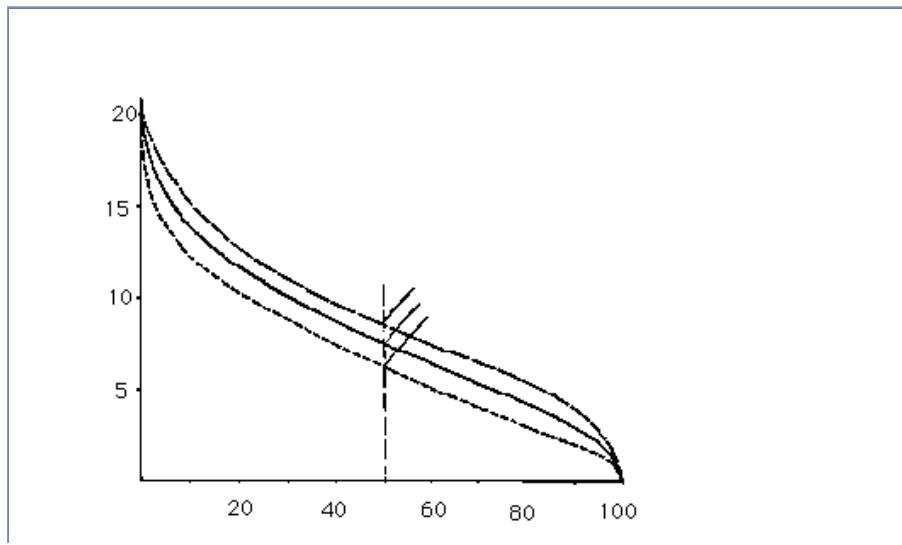
β = pitch-angle

Ventilatoren Stork Hengelo B.V.

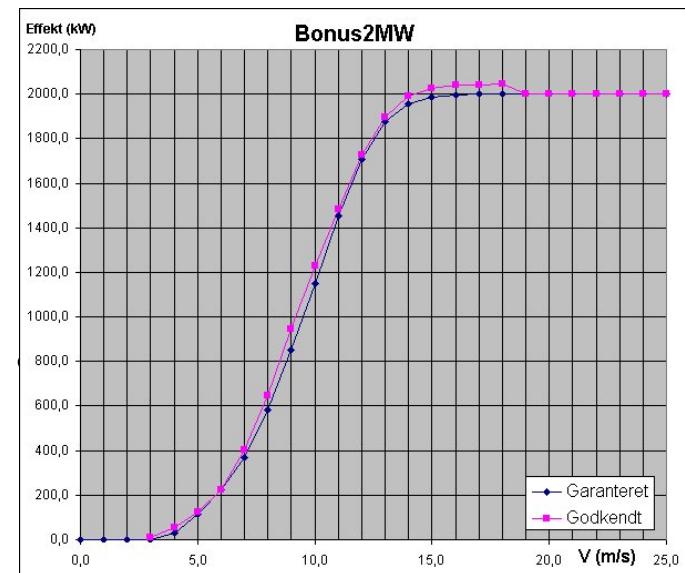

Energy from one year =

Weibull distribution \times Wind-power-curve

X

$$= \dots + \text{tid}(5\text{-}6 \text{ m/s}) \times \text{effekt}(5\text{-}6 \text{ m/s}) + \text{tid}(6\text{-}7 \text{ m/s}) \times \text{effekt}(6\text{-}7 \text{ m/s}) + \dots$$

$$= \dots + 0.08 * 190 \text{ kW} + 0.08 * 290 \text{ kW}$$

Energy from a wind turbine

4 kW wind turbine

gives 10 MWh/year

10 m high,

5 m diameter

0.5 house / turbine

600 kW wind turbine

gives 1300 MWh/year

40 m high, 42 m

diameter

65 house / turbine

3.000 kW wind turbine

gives 8900 MWh/year

80 m high

90 m diameter

445 house / turbine

Electric heaten house 20 MWh/year

Wind turbine pays back

A wind turbine in a windy place has after
4 to 6 months produced, as much energy as was
needed for the production of the wind turbine

There after will the turbine be in operation 20-25 years

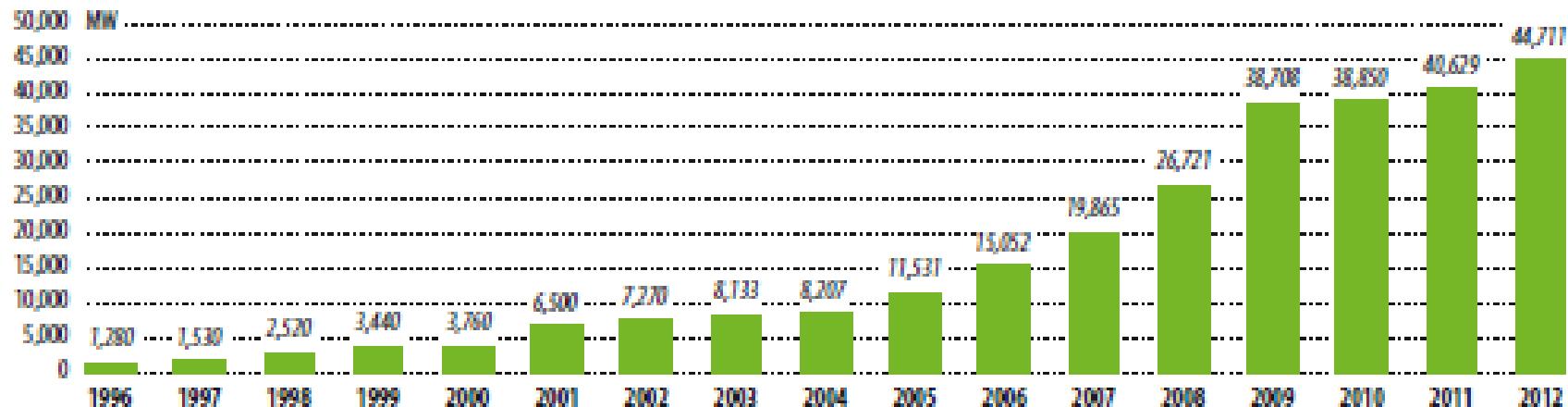
But it takes 10-15 years to make a profit.

When the life time of the wind turbine is ended it is just to
take down the turbine and use the land for something else

Costs for 25 TWh

Sweden plans for 25 TWh wind power,
The investment will be 10-15 billion Euro

GLOBAL ANNUAL INSTALLED WIND CAPACITY 1996-2012

GLOBAL CUMULATIVE INSTALLED WIND CAPACITY 1996-2012

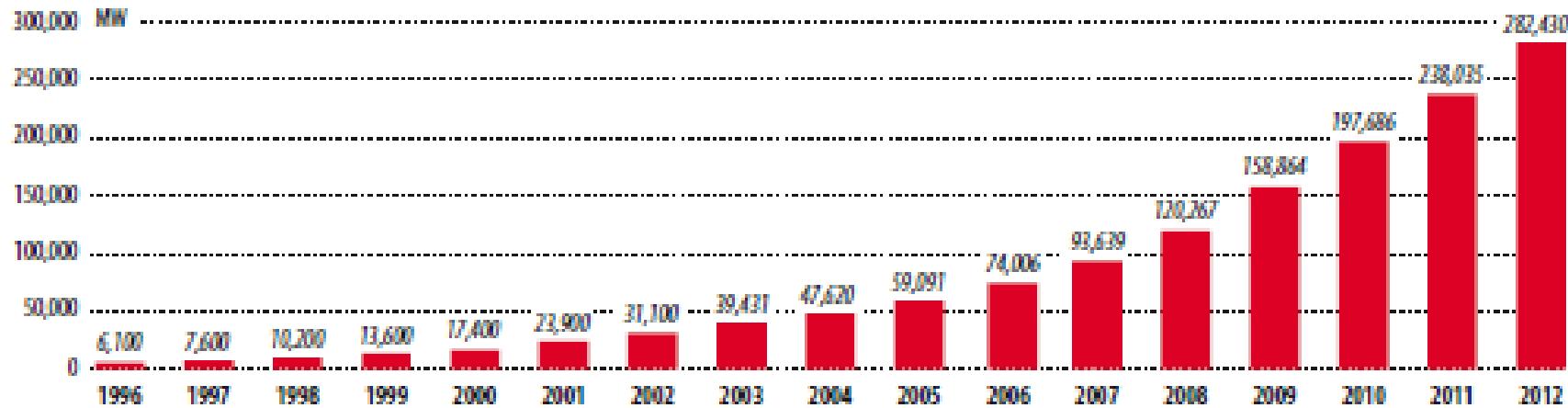
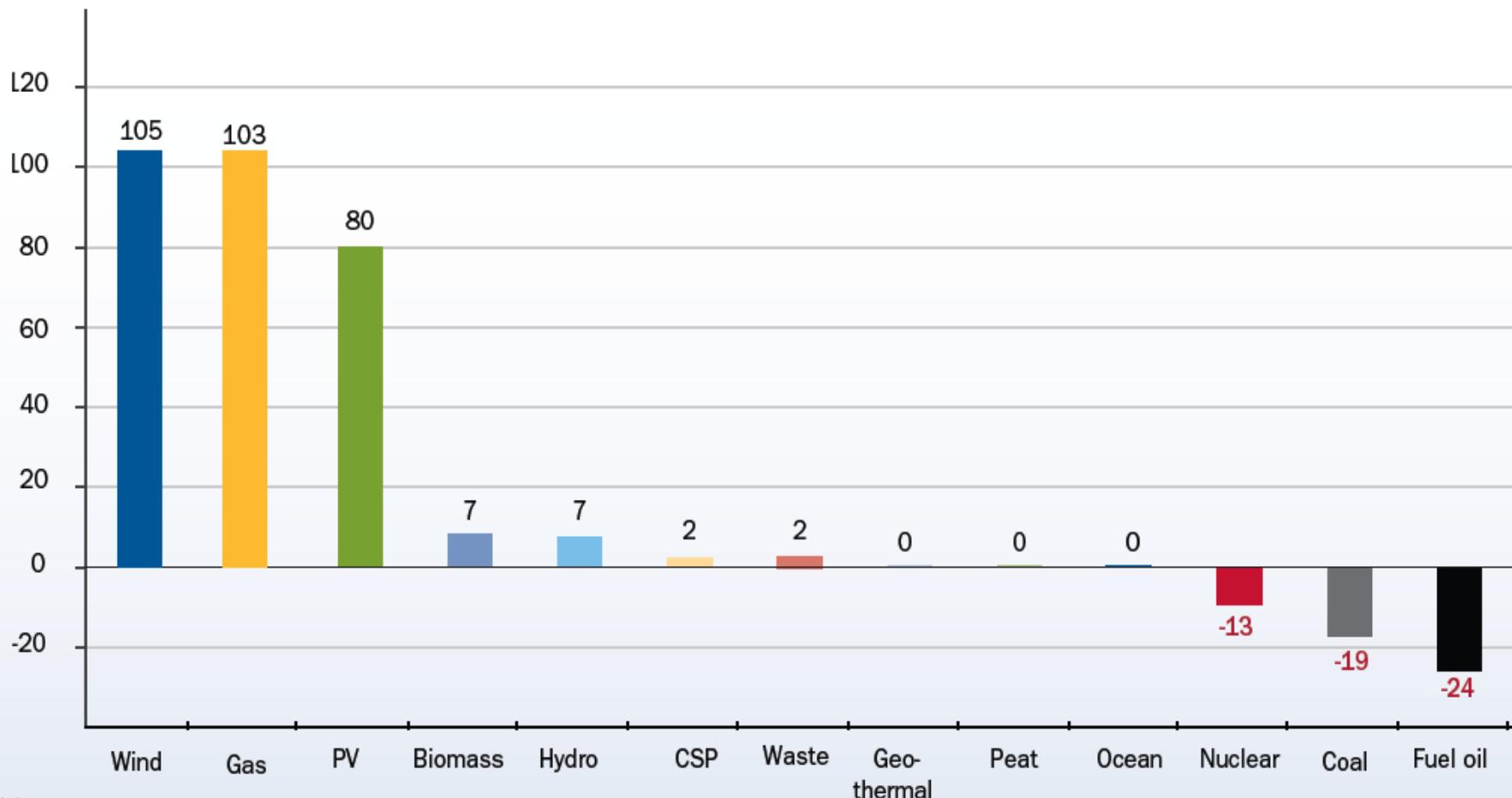

FIGURE 2.2: NET ELECTRICITY GENERATING INSTALLATIONS IN THE EU 2000-2013 (GW)

Källa EWEA

© Tomas Kåberger

Solar PV, Globally

GW_p40
30
20
10
0

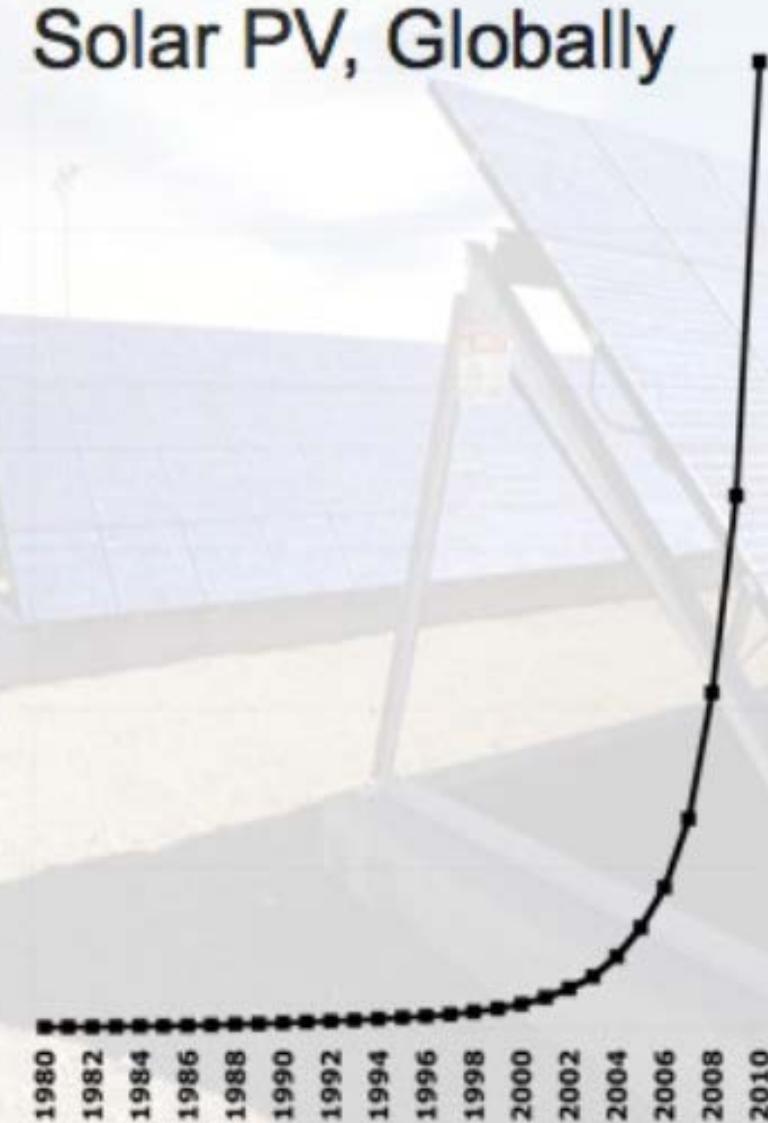
1980 1982 1984 1986 1988 1990 1992 1994 1996 1998 2000 2002 2004 2006 2008 2010

60

20

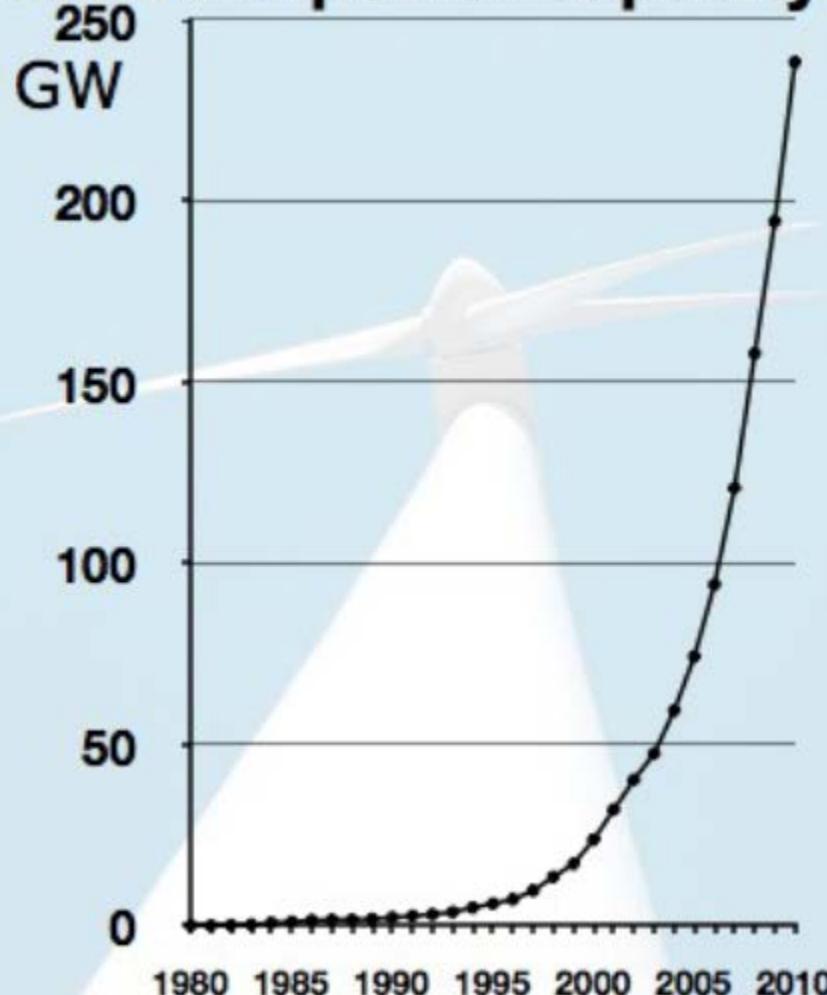
10

0

© Tomas Kåberger

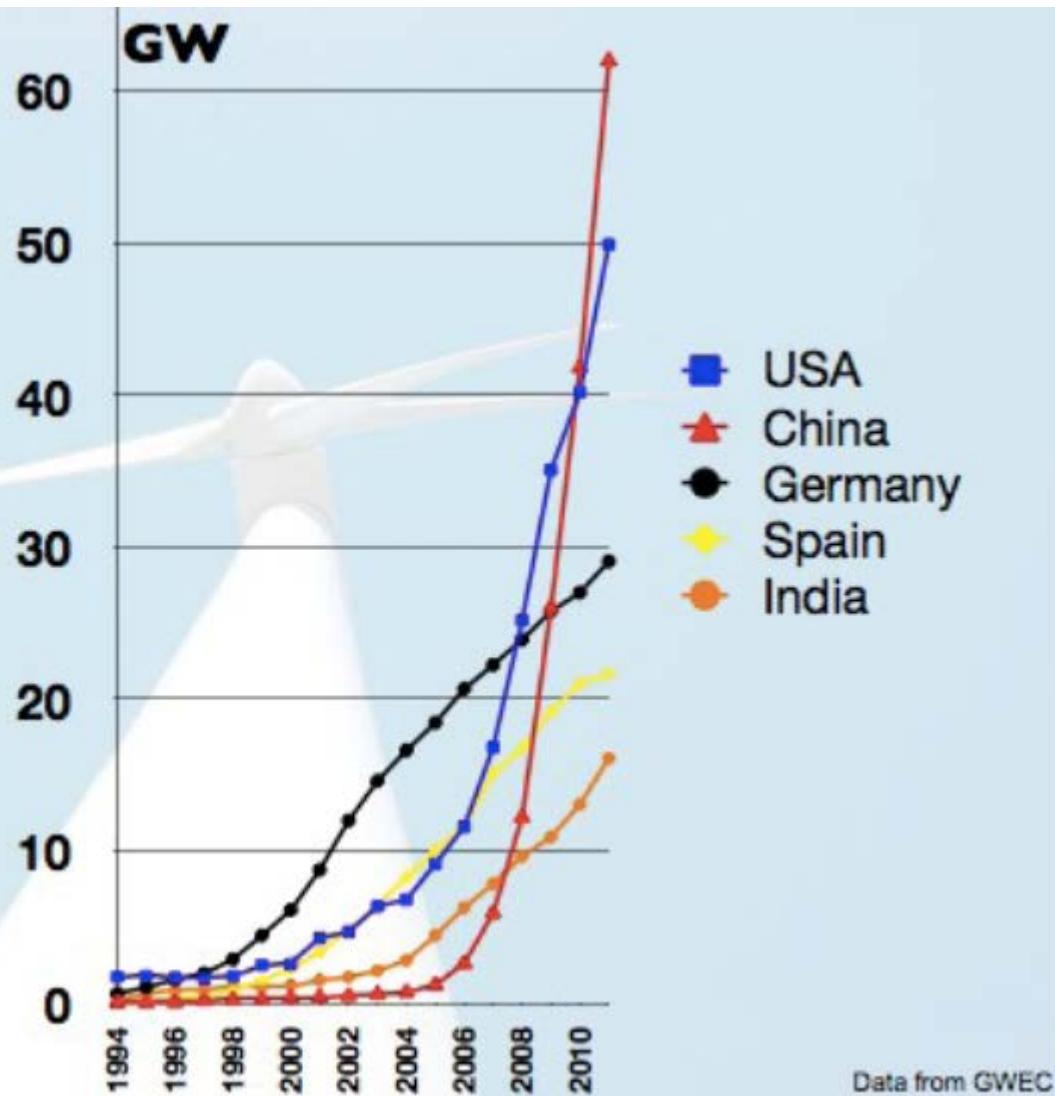
Global Wind power capacity 1980-2011

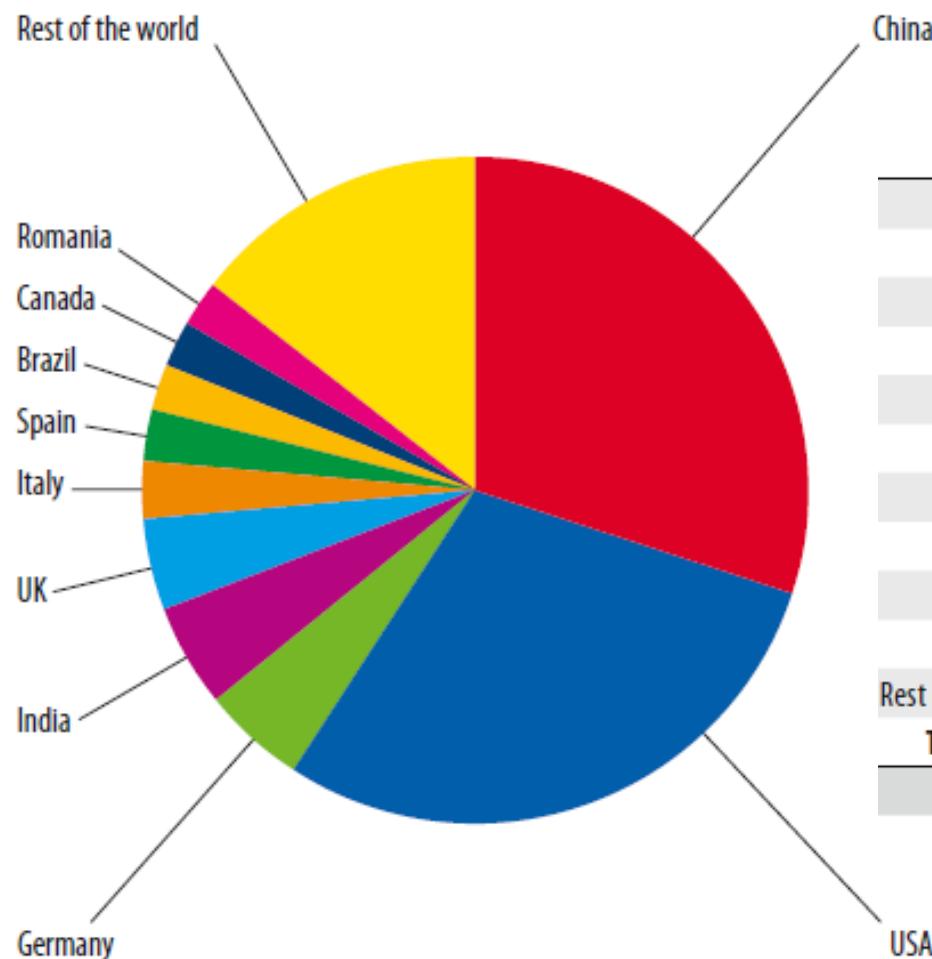
Data from GWEC

© Tomas Kåberger

Wind power in leading countries

TOP 10 NEW INSTALLED CAPACITY JAN-DEC 2012

Country	MW	% SHARE
PR China**	13,200	30
USA	13,124	29
Germany	2,439	5
India	2,336	5
UK	1,897	4.2
Italy	1,273	2.8
Spain	1,122	2.5
Brazil	1,077	2.4
Canada	935	2.1
Romania	923	2.1
Rest of the world	6,385	14.3
Total TOP 10	38,326	85.7
World Total	44,711	100.0

Källa ovanstående bild

Bidrag till en handlingsplan för havsbaserad vindkraft i Sverige

För säkrad eltillförsel, stabilt klimat och industriell utveckling

Staffan Jacobsson

Fredrik Dolff

Kersti Karltonp

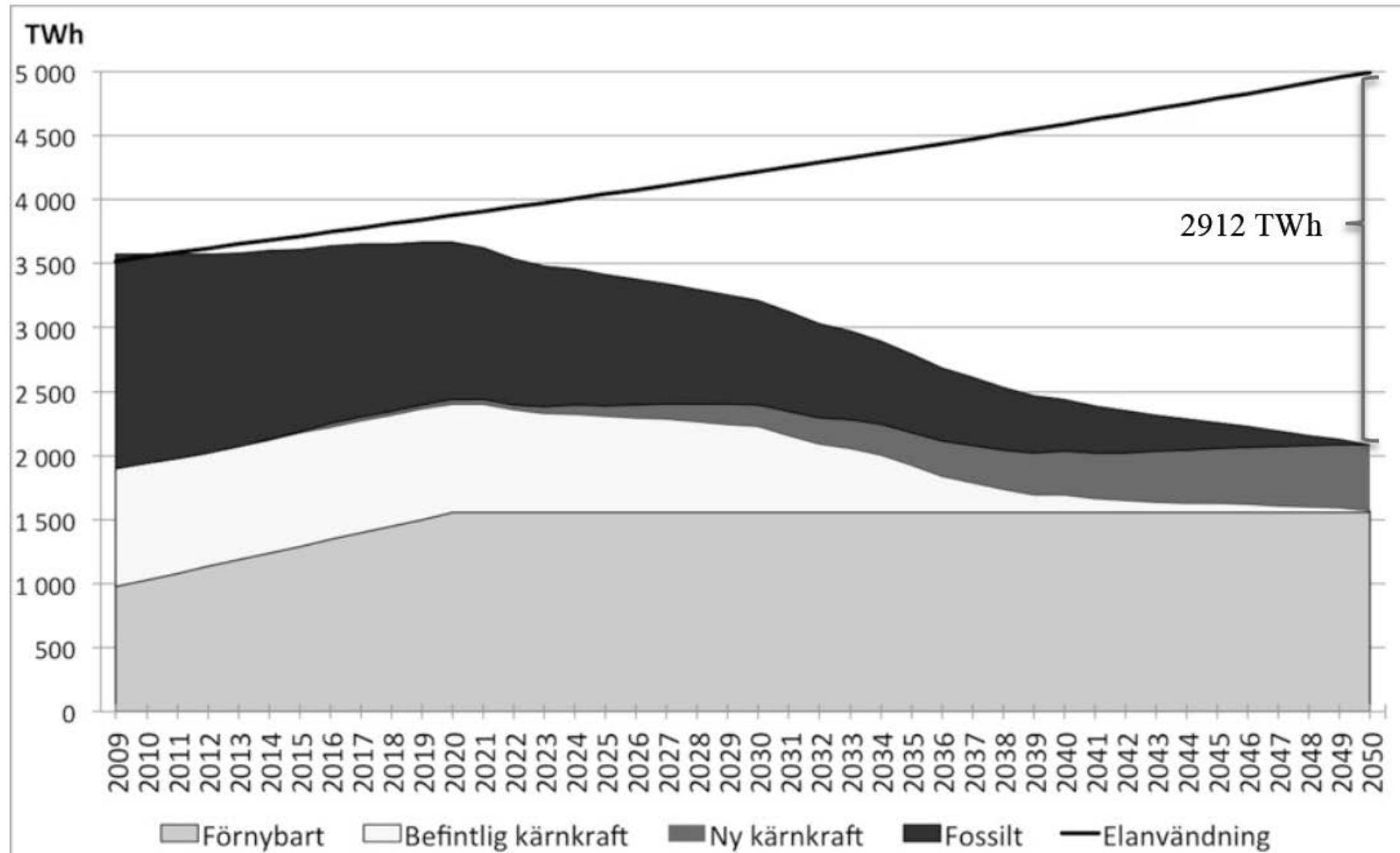
Institutionen för energi och miljö

Avdelningen för miljösystemanalys

CHALMERS Tekniska högskola

Göteborg, Sverige, 2013

Rapport Nr. 2013:11

Figur 5. Elanvändningen och elproduktionen i EU, inklusive Norge och Schweiz, med antagande om livslängd på 50 år för kärnkraftverken.

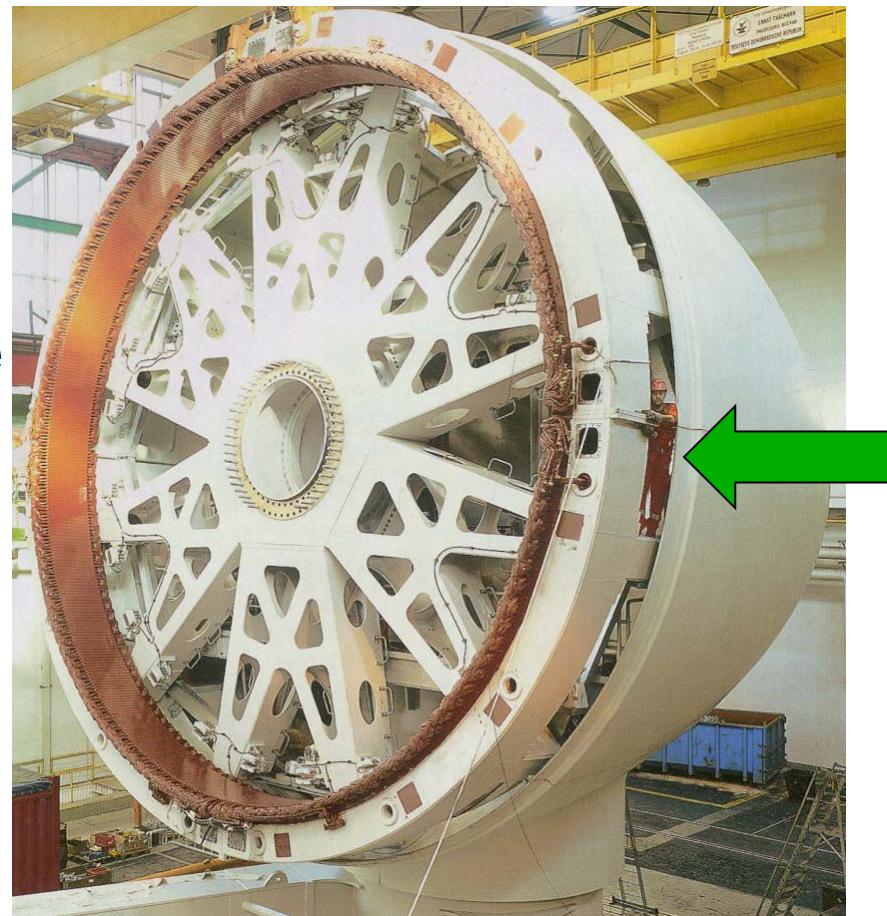

Vestas

- 3 MW,
- Diameter 90 m

Direct driven generator – Enercon

- Extreme high weight due to small air gap
- Generator weight 220 ton
(4,5 MW)
- Look at the man!

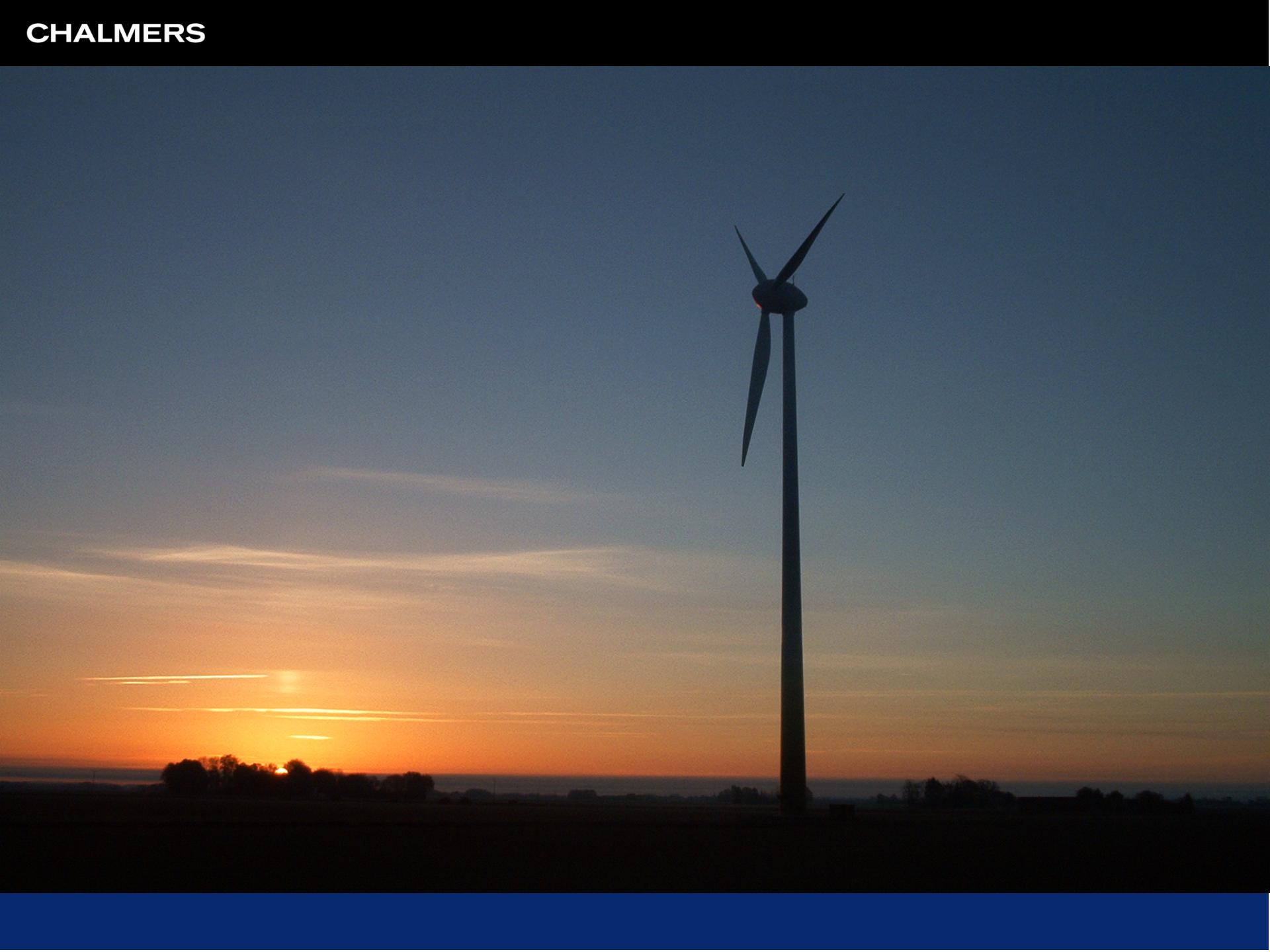
E70

Enercon

- 2,0 MW
- Diameter 82m
- Navhöjd 58-113 m

CHALMERS

WinWinD WWD-1, WWD-3

- Finish manufacture
- 1MW and 3MW
- Compact design with 1-step planetary gearbox
- Permanent magnet synchronous low speed generator

You need a reliable wind turbine. We kan supply one.

Wind turbines between the buildings

- Bahrain World Trade Center,
in operation 2006
- 240 m high buildings
- 3 x 22 kW wind turbines
- Designer – Danish Ramboll
and Norwin

2 MW, 78-100 m

Repower

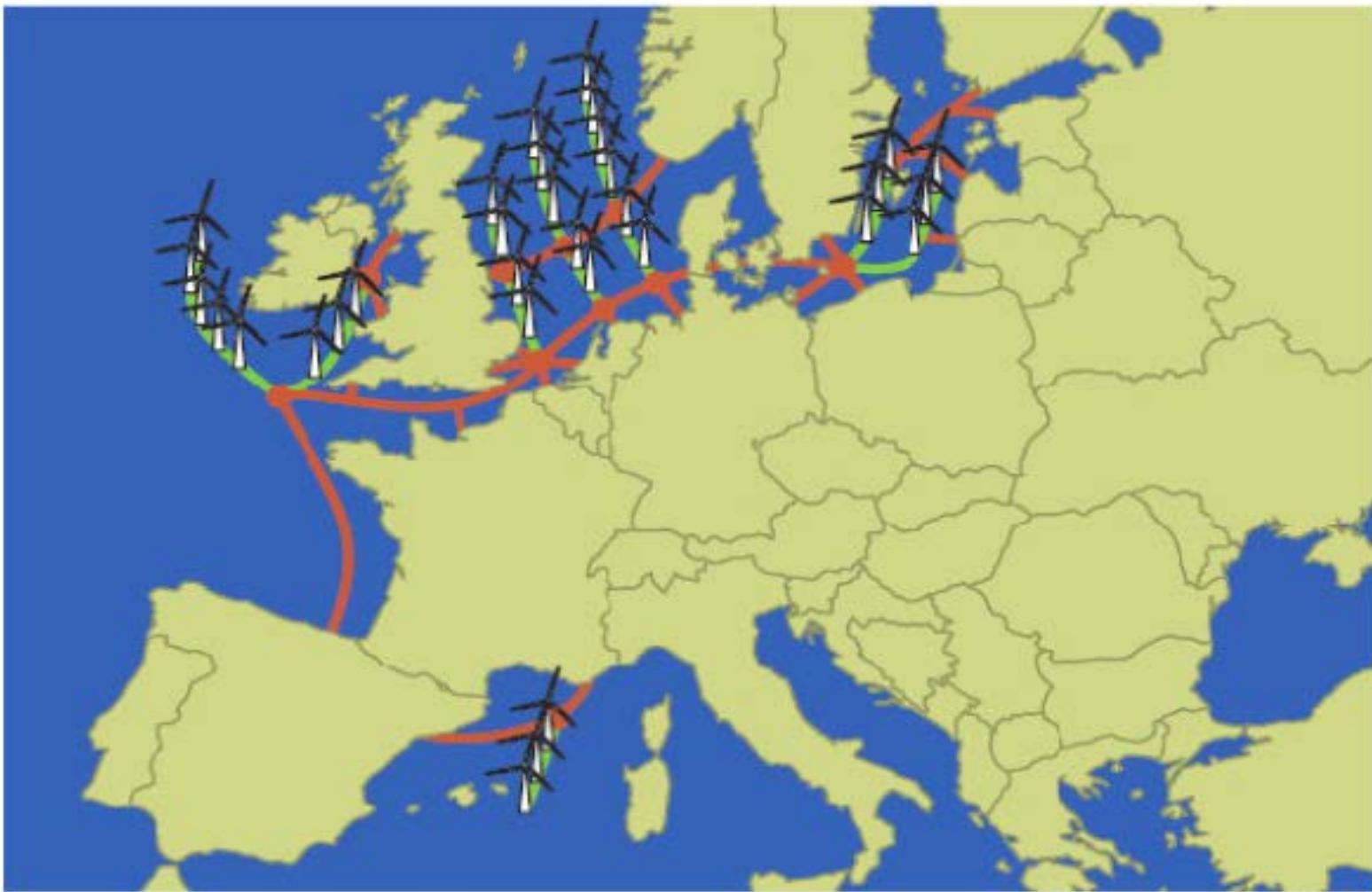
6,12 MW, 126 m

Offshore GE-wind
turbines outside
Kalmar, Utgrunden

1.5 MW

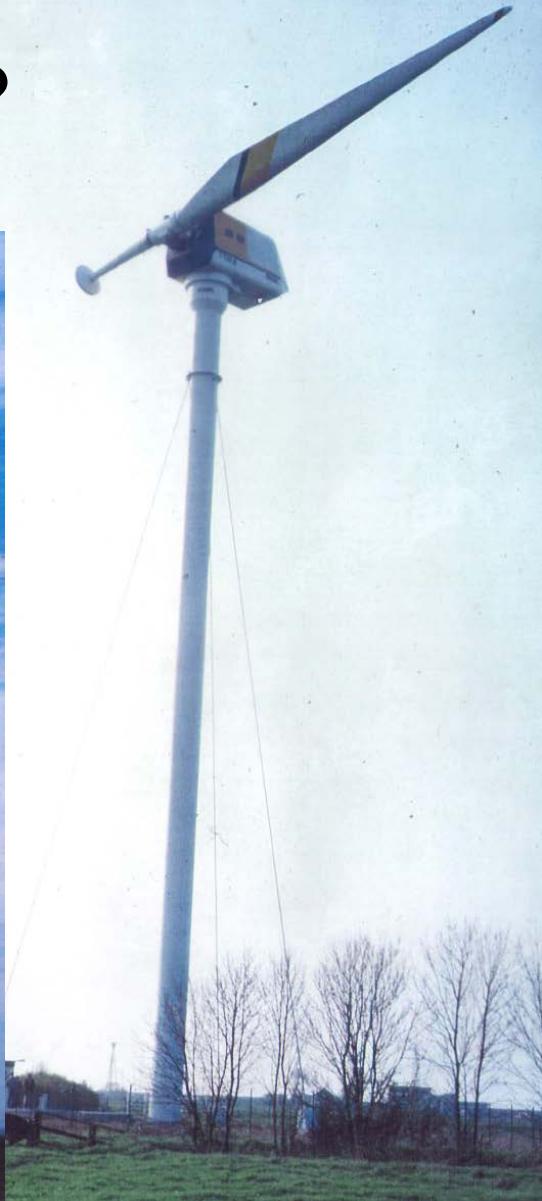
The European Offshore Supergrid

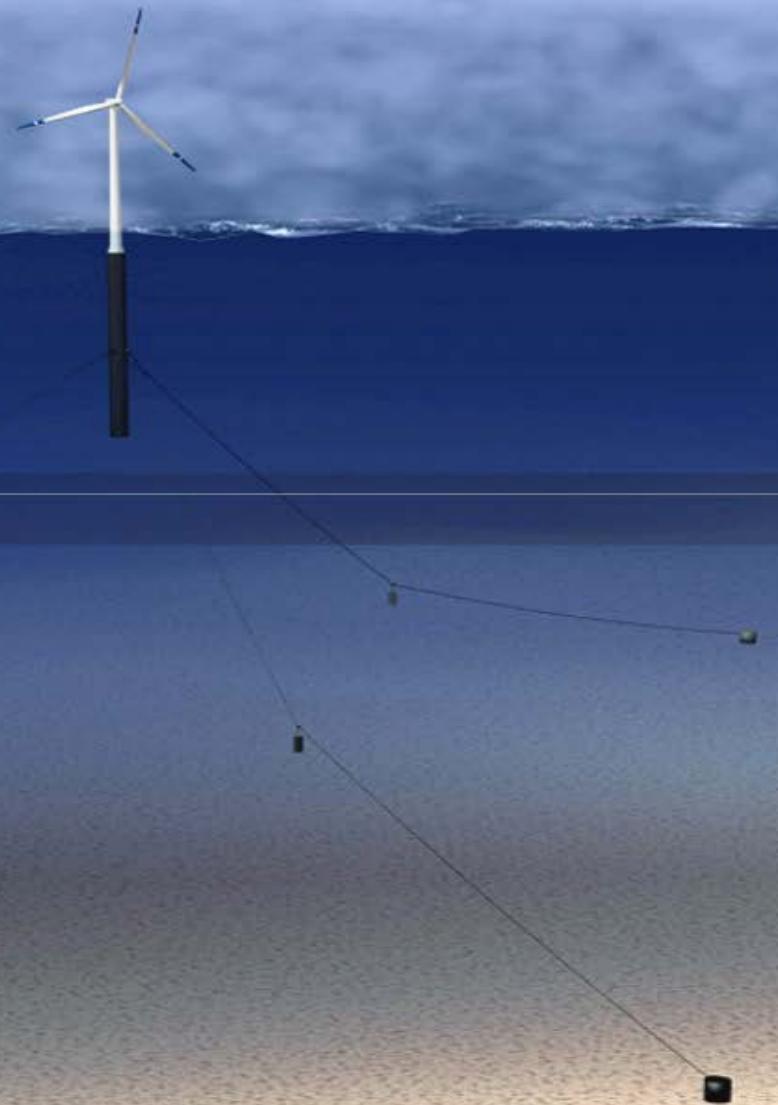
Lillgrund vindkraftpark – Tekniska data

- 48 vindkraftverk
- >2 MW/st
- Transformatorplattform 30/130 kV
- ca 330 GWh medelårsproduktion
- Medelvindhastighet ca 8.5 m/s (65m)
- Höjd: 60-65 meter
- Höjd inkl rotor: drygt 100 meter
- Rotordiameter: 70-80 meter

Success ??????

Hywind – Mange fordeler

- Kraftigere vind og høyere brukstid til havs
- Relativ robust og kosteffektiv design
- Minimalt offshore arbeid, relativt enkelt å installere
- Uavhengig lokasjon, kan styre unna konfliktområder
- Fleksibel netttilknytning
- Lett å flytte og fjerne

Hywind – konseptet

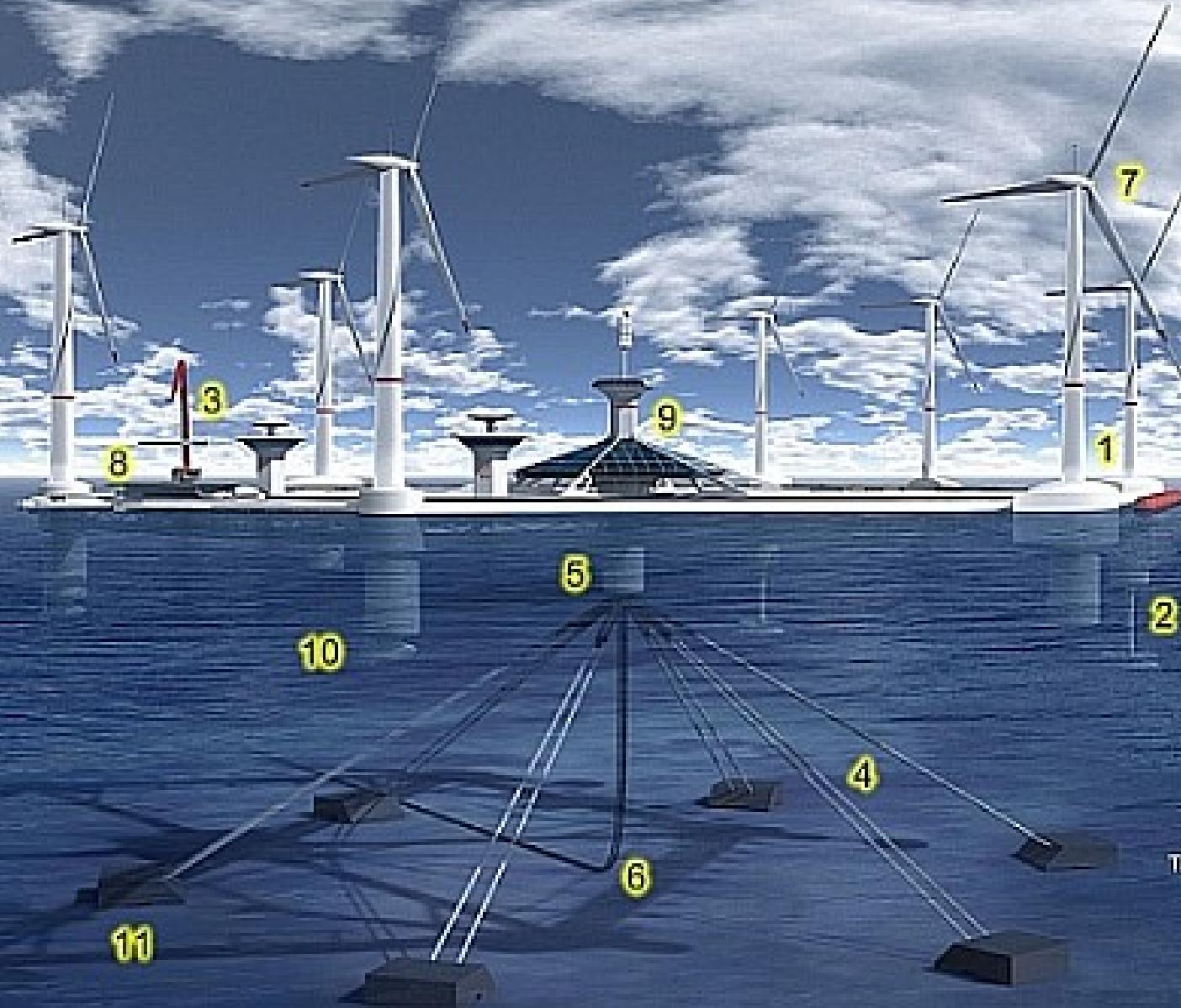
- Betong eller stålsylinder med ballast
- 120 m draft (base case)
- Oppankret med tre anker liner
- Egnet for vanndyp mellom 100 – 700 m
- Ståltårn festet til understellet 12 meters under vannlinjen
- 80 m opp til nacellen
- Rotordiameter inntil 120 meter
- Effekt 3 - 5 MW
- Displacement: 6500 tonn
- Diameter understell: 8 m

Future?

▲ Mounted on semi-submersible platforms, the floating wind turbines being developed by Principle Power can be built in shipyards and towed into place.

THE HEXCON CONCEPT
in cooperation with
GÖTTSCHEER SHEDD